

BULT

November 2006 Jaargang 54, Nr.4

**Boek oor UV
nuut op die rak**

**Book on UFS
hot off the press**

Universiteit van die Vrystaat
University of the Free State
Yunivesithi Ya Freistata

Nuustydskrif van die Universiteit van die Vrystaat
News magazine of the University of the Free State

Place your
logo here

When you invest in the
University of the Free State, you're investing
in the future of South Africa.

As one of the most progressive
universities in the country, we recognize the
potential for growth that lies within each of
our students, and know that with your support,
we can help them realize it.

Be part of our nation's transformation and help
mould the future leaders of South Africa.

UNIVERSITY OF THE FREE STATE • UNIVERSITEIT VAN DIE VRYSTAAT • YUNIVESITHI YA FREISTATA

P O Box 339, Bloemfontein 9300 • Tel: (051) 401 3000

E-mail: info.stg@mail.uovs.ac.za • www.uovs.ac.za

Redakteur / Editor:

Leatitia Pienaar

Tel: +27 51 401 9188

Faks / fax: +27 051 444 6393

Pienaarajl.stg@mail.uovs.ac.za

UV-webblad / UFS Website:

www.uovs.ac.za

Produksie / Production

Uitleg / Layout

**Chrysalis Advertising and Publishing,
Bloemfontein**

082 728 4860

armand@bfn.co.za

Drukwerk / Printing

**PrintAbility,
Pinetown**

Bult, nuustydskrif van die Universiteit van die Vrystaat, word uitgegee deur die Afdeling: Strategiese Kommunikasie aan die UV. Menings wat in die publikasie gelug word, weerspieël nie noodwendig die van die Redakteur, die Afdeling of die UV nie. Bult word onder oudstude, donateurs, sake- en regeringsleiers, meningsvormers en Kowsie-vriende versprei. Artikels mag met die nodige erkenning elders gebruik word. Rig navrae hieroor aan die Redakteur.

Bult, news magazine of the University of the Free State, is published by the Division: Strategic Communications at the UFS. Opinions expressed in the publication are not necessarily those of the Editor, the Division or the UFS. Bult is sent to alumni, donors, business and government leaders, opinion formers and Kowsie friends. Articles can be published elsewhere, with the necessary acknowledgement. Contact the Editor in this regard.

Adresveranderinge /
Address changes

Stuur besonderhede aan /
Send details to: Dawid Kriel
Posbus / P O Box 2319
Bloemfontein 9300
Tel: +27 51 401 3409
Faks / fax: +27 51 444 6391
Dawid.stg@mail.uovs.ac.za

BULT

inhoud

November 2006 Jaargang 54 nr 4

Nuus/News

- 4** Eeubook/Centenary book
- 12** UFS MBA get high rating
- 13** Audit panel identifies quality achievements at UFS
- 14** Dosent se werk in Duitsland uitgevoer
- 15** E-leer bring klaskamer na die student
- 16** UV Boyden-sterrewag help in soektog na planete
- 18** Law centre is setting the benchmark
- 20** Best of Kowsie Culture showcased

Monitor

- 19** Focusses on the public sector
- 22** RMB-hoof praat by Bestuurskool
- 22** American expert visits UFS
- 23** Small-scale farmers will benefit
- 23** Registrar of Banks visits UFS

Our corporate friends

- 26** 'n Nag van sterre en rose

Alumni

- 29** Erflatingsvereniging by Kowsie gestig
- 30** Graduates have role to play at UFS, South Africa
- 31** Vishuis vier 100 jaar

Rubrieke/Columns

- 2** Briewe
- 24** Ons medelye
- 32** Blou Willem

Voorblad

Karma Harvey met die boek voor die hoofgebou.
Foto: Gerhard Louw

In hierdie uitgawe kry lesers so 'n kykie van die boek oor die Universiteit van die Vrystaat se eerste eeu – *Van Sink tot Sandsteen tot Graniet: Die eerste eeu van die Universiteit van die Vrystaat*. Die boek is ook in Engels beskikbaar as *From Grey to Gold: The first century of the University of the Free State*.

Daar is die afgelope paar jaar kliphard gewerk aan die boeke. Aanvanklike navorsing is gedoen en 'n eerste manuskrip is deur prof. Leo Barnard en 'n span medewerkers gelewer en dit is daarna deur prof. Frederick Fourie en 'n span medewerkers deur al die stadions van produksie geneem.

As mense eers begin lees, sal hulle die boek nie kan neersit nie. Dit is propvol feite, nuuswaardighede, staaltjies, en deel die lief en die leed van die personeel en studente hier op die Bult.

Kassies met inligting en hope foto's vul die teks aan.

As julle nog nie besluit het op 'n Kersgeskenk vir 'n geliefde nie, is dit nou die geleentheid om hierdie boek te bekom. 'n Bestelvorm is vir daardie doel by Bult ingesluit.

Aan almal: Lekker lees en ek hoop 'n wonderlike 2007 wag op u.

Heath & Paula

Briewe

Vishuis-vroue vir eeufees gesoek

Mev. Marie van der Walt (neé Troskie), Kaptein Goodmanstraat 11, Danhof 9310, skryf:

Soos ons verneem, vier die Abraham Fischer-tehuis in 2007 sy eeufees.

Dit is miskien nie algemeen bekend nie, maar vir minstens drie jaar (1947, 1948 en 1949) was Vishuis 'n dameskoshuis, en ons oudstudente van daardie jare sou graag ook volgende jaar erkenning wou kry in die feestelikhede.

Aan die hand van twee koshuisfoto's het ons reeds 'n groot aantal persone geïdentifiseer en hul adresse opgespoor.

Die drie van ons wat met dié onderneming begin het, was huiskomiteelede in 1947. Die ander twee is mev. Rina Steyl (neé Odendaal) van Oliewenlaan 5, Noorderbloem, Bloemfontein 9301 en mev. Lenie Herbst (neé Malherbe), van Besselsenstraat 59, Universitas 9301.

Mense met meer inligting kan ons gerus kontak.

Hier vier mev. Lenie Herbst en haar kameraats fees.

Jool in daardie jare.

De Wet-dagboek soek nuwe tuiste

Pieter Rademeyer, p.rademeyer@shisas.com, skryf:

Ek het hulp nodig. Ek het die dagboek van Huis C.R. de Wet wat begin is in 1991 en opgehou het gedurende 1995. My skoonma (oorlede) was die huismoeder van dié koshuis, en toe die plek toegemaak is, het sy die dagboek huis toe gebring, waarna dit in my kantoor opgeëindig het. Ek sal graag met een van die De Wetters, vir wie die boek iets sal beteken, in aanraking wil kom. Ek wil dit nie uit my hande laat gaan na iemand wat dit nie sal waardeer nie.

Ek het deur die dagboek gegaan en deur die jare is daar soveel mooi gedagtes en staaltjies in dat dit nie op 'n stowwerige rak êrens kan gaan lê nie. Die persoon wat dit wil opeis, sal my moet oortuig dat hy dit werd is om die "treasure" te hê.

Teerpaai was nie vir eerstejaars

Herinneringe van mev. Aletta Lübke (gebore Aucamp) van Pretoria:

Die lewe vir 'n nuwelingeerstejaar was nie te maklik op die Bult nie: "In die hoogsomer moes ons in 'n warm jas of kombers gewikkel, hoed op die kop en handdoek-serp om die nek, teen die bult uit fietsry. Jy moes op die grond gery het. 'n Eerstejaar mog nie met die teerpad langs ry nie.

Elke keer wanneer 'n senior, of te wel 'n Gij, verby kom, moes jy eers afklim, eerbiedig hoed afhaal en groet: "Goeie dag, Gij!"

Jy is skaars weer op die fiets of daar is nog een om te groet. Daardie jare was daar nog nie studente met motors op die kampus nie. Almal het fiets gery.

Phosa appointed

Dr Mathews Phosa, former premier and now businessman, was appointed in the School of Management as visiting professor. Dr Phosa will be involved with the training of the UFS School of Management's MBA students.

Harmony visits UFS

A high level delegation from Harmony visited the Main Campus of the UFS in Bloemfontein to discuss co-operation in health, management training and mineral resources. Harmony is the fifth largest producer of gold in the world. Seen here are, from the left, Mr Jackie Mathebula (Executive Head of Corporate Affairs, Harmony), Prof Letticia Moja (Dean: Faculty of Health Sciences) and Mr Bernard Swanepoel (Chief Executive Officer of Harmony).

Ons hoor graag van u We would like to hear from you

1. In watter provinsie of land woon u? *In which province or country are you living?*
.....
2. Dui aan u huistaal: / *Indicate your home language*
Afrikaans []
Engels / *English* []
Ander / *Other*
3. In watter ouderdomskategorieë val u? / *In which age category are you?*
Jonger as 25 / *Younger than 25* []
26-35 []
36-45 []
46-55 []
56-65 []
Ouer as 65 / *Older than 65* []
4. Dui u geslag aan: / *Indicate your gender:*
Manlik / *Male* []
Vroulik / *Female* []
5. Bevolkingsgroep? *Population group?*
Wit / *White* []
Swart / *Black* []
Kleurling / *Coloured* []
Indiër / *Indian* []
6. Dui aan hoe gereeld u Bult lees: / *How often do you read Bult?*
Altyd / *Always* []
Soms / *Some times* []
Nooit / *Never* []
7. Wat lees u eerste in Bult? / *What do you read first in Bult?*
.....
.....
8. Waaroor wil u graag lees? *What would you like to read?*
.....
.....
9. Is u bereid wees om vir Bult te betaal? / *Would you be prepared to pay for Bult?*
Ja / *Yes* [] Nee / *No* []
10. Is u bereid wees om in Bult te adverteer? / *Would you be prepared to advertise in Bult?*
Ja / *Yes* [] Nee / *No* []
11. Enige kommentaar wat u wil lewer. / *Any comments you would like to make.*
.....
.....

Besonderhede van respondēt / *Details of respondent*
(Nie verpligtend / *Not compulsory*)

.....
.....
.....

Stuur die antwoorde na:
L. Pienaar, Kamer 48,
Hoofgebou, Universiteit van die Vrystaat
Posbus 2319, Bloemfontein 9300

Send your answers to:
L. Pienaar, Room 48,
Main Building, University of the Free State
P O Box 2319, Bloemfontein 9300

Wat 'n voorreg om só by geskiedenis

Die einde van die projek. Na omtrent tien stelle proewe van twee boeke en meer as twaalf duisend bladsye se proefleeswerk, die uitsoek van honderde foto's en ander materiaal en die nagaan van duisende feite, het die laaste dag van die projek aangebreek en kan die dokumente gebêre word. Die lede van die kernspan wat die laaste drie jaar van die boekprojek bestuur het: van links is prof. Frederick Fourie, mev. Annemarie Ludick en me. Edma Pelzer.

“Ons is opgewonde oor die finale produk. Dit was 'n voorreg om so nou met die fassinerende verhaal van die universiteit om te gaan, omdat 'n mens die instelling, sy mense, sy kultuur en sy manier van dink, daarna soveel beter kan verstaan. Vir enige rektor van 'n universiteit, is só 'n verstaan van sy instelling eintlik 'n vereiste,” sê prof. Frederick Fourie, Rektor, wat die laaste drie jaar nou betrokke was by die tweede fase van die geskiedenisboek van die Universiteit van die Vrystaat – *Van Sink tot Sandsteen tot Graniet*.

Die medewerkers aan die boek het ten nouste met die karakters uit die UV se geskiedenis saamgeleef. Volgens me. Edma Pelzer, Direkteur: Fisiese Hulpbronne en Spesiale Projekte, wat die projekbestuur as deel van laasgenoemde deel van haar portefeulje hanteer het, het van die karakters in die geskiedenis vir haar “lewendig” geword. “Ek kon in my gedagtes sien hoe hulle hier op die Rooiplein beweeg het terwyl die groot bome van vandag nog skaars geplant was. Ons was bevoorreg om die lyne in die geskiedenis deur te trek, byvoorbeeld van prof. D.F. Malherbe in 1918 tot waar sy kleinseun, prof. D.F.M. Strauss, in 2004 voor die Reitzsaal staan.”

Prof. Fourie sê die boek het gesorg vir frustrasie, vreugde, opgewondenheid en soms ook teleurstelling. “Dit was egter harde en dikwels ook frustrerende werk: in eerste instansie vir die eerste navorsers en skrywers – onder prof. Leo Barnard se leiding – maar ook diegene wat die proses die laaste drie jaar hanteer het. Die boek moes dikwels buite om die normale dagtake gestalte kry: na-ure, naweke, vakansies. Ek vermoed niemand het aan die begin besef dat dit so 'n ongelooflik omvattende taak sou wees om die boek uit te gee nie.”

'n Eerste konsep is in 2004 afgehandel en daarna is groot dele bygewerk en afgerond (sien artikel op bl.5). Die soek na foto's was 'n belangrike aspek van die boek en dit was 'n groot taak om foto's op te spoor en byskrifte te skryf. Dit het ook amper 'n jaar geduur om die Engelse weergawe te vertaal en voor te berei – iets wat die uitgewer aanvanklik gesê het net ses weke sou duur. Die Engelse titel is: *From Grey to Gold*.

“Ons het telkens gewonder of ons nie maar kon ophou nie, of die boek in daardie stadium nie maar goed genoeg was nie,” sê prof. Fourie. Maar, sê me. Pelzer: “Die universiteit word nie elke jaar honderd jaar oud nie, en die instelling sal gemeet word aan die gehalte van die boek. Ons kan nie sê die Universiteit van die Vrystaat is 'n universiteit van gehalte as die boek dit nie weerspieël nie. Klem is gelê op 'n baie hoë vlak van akkuraatheid.”

Van Sink tot Sandsteen tot Graniet sal 'n naslaanwerk oor die geskiedenis van die universiteit wees, maar die bedoeling is nie dat dit argivale materiaal moet wees nie, sê me. Pelzer. Seleksies en interpretasies moes noodwendig gemaak word en sekere inligting uitgelaat word.

Prof. Fourie sê mense behoort die bylaes baie interessant te vind. Dit is so volledig moontlik met die name van byvoorbeeld elkeen aan die UV wat ooit nasionale kleure in sport gekry het. Baie moeite is gedoen om hierdie bylaes so volledig moontlik te maak. Hierin het mev. Annemarie Ludick van me. Plezer se kantoor 'n onmisbare rol gespeel. “Jy kon net 'n naam noem van iemand wat dalk in 'n nasionale span was, en Annemarie het die inligting uitgesnuffel,” sê me. Pelzer.

“'n Mens besef egter dat so 'n boek nooit volledig sal wees of almal sal tevrede stel nie. Deur die loop van so 'n projek besef 'n mens terdeë die ontsagwekkende omvang en uitdagings daarvan, ook die risiko's, die onvermydelike foute en weglatings,” sê prof. Fourie.

betrokke te wees!

100 jaar in 7 jaar...

Die geskiedenis van 'n geskiedenisboek

Prof. Leo Barnard (onder) en sy mede-outeur, prof. Pieter Coetzer (bo), het die aanvanklike navorsing gedoen.

Die projek om die geskiedenis van die UV te boek te stel, dateer terug tot die tyd van prof. François Retief, rektor tot 1996, wat 'n proses geloods het met proff. Johan Moll, Dawfré Roode en Jaap Steyn as navorsers. Ongelukkig het al hierdie persone teen 1997 óf uitgetree óf ander verantwoordelikhede aanvaar. Prof. Stef Coetzee het in 1998 die proses herloods. Hy het toe as Voorsitter van die Projek-komitee die oorhoofse bestuur van die projek hanteer.

Die geskiedenisprojek is in twee fases afgehandel, deur verskeie mense. Vandat die Senaat op 4 November 1998 formeel die Departement Geskiedenis aangestel om die geskiedenis van die UV op te skryf, met prof. Leo Barnard as

projekleier, was dit duidelik dat vele mense aan hierdie projek sal moet meehelp.

Prof. Barnard en sy mede-outeurs, veral prof. Pieter Coetzer (maar ook ander), het die aanvanklike navorsing en skryfwerk gedoen. As gesoute historici het hulle doelgerig gewerk, duisende kilometer gery, tientalle onderhoude met oudstudee, huidige en oudpersoneellede gevoer, stapels foto's en dokumentasie ingesamel en die verhaal van die UV te boek begin stel. Heelwat van die aanvanklike manuskrip is sorgvuldig met die hand geskryf en daarna getik. Dit was 'n reuse-werk. Na vier jaar is verskillende gedeeltes van verskillende skrywers teen die einde van November 2003 saamgevoeg om 'n eerste manuskrip van ongeveer 500 getikte bladsye te lewer.

Prof. Barnard en sy span het in Januarie-Februarie 2004 hard gewerk aan die integrasie van die verskillende gedeeltes en 'n hersiene eerste manuskrip gelewer. Hierna het die verdere hantering van die redaksionele proses, gehalteversekering en die persklaarmaak van die finale manuskrip grootliks die verantwoordelikheid van die Universiteit en die Voorsitter van die Projek-komitee (die Rektor) geword.

Op 'n deeltydse basis sou hy daarna saam met bestuurs- en ander personeellede die finalisering van die projek hanteer. Met die hulp van talle persone in die akademie en steundienste is teksgedeeltes geredigeer en verkort, nuwe afdelings bygevoeg, interessante brokkies geskryf, inligting verskaf

of feite nagegaan, foto's bekom, byskrifte geskryf, manuskripte geproeflees, taalversorging en vertaling gedoen, lyste van name (bv. Springbokke) opgestel en nagegaan, en so meer. 'n Tydlyn-raamwerk, wat die geskiedenis van die UV naas interessante gebeure in die geskiedenis van Bloemfontein, die Vrystaat, die land en die wêreld plaas, is ook geskep.

Proff. Dawfré Roode en Jaap Steyn het in 'n stadium as keurders opgetree, asook die dekane. Proff. Barnard en Coetzer asook ander lede van hul span het in hierdie fase steeds insette gelewer. Die projekbestuur van hierdie fase, wat bykans drie jaar geduur het, is op deeltydse basis onderneem deur me. Edma Pelzer. Sy het 'n groot rol gespeel om noukeurigheid in die bestuur van die proses sowel as in die finale manuskrip, veral die seleksie van foto's, te verseker.

Die Afrikaanse manuskrip is teen die einde van 2005 gefinaliseer en die professionele bladuitleg grootliks voltooi. Toe moes 'n Engelse weergawe geskep word. Dit het amper 10 maande geduur om dit akkuraat gedoen te kry, veral om tipies Vrystaatse en UV-terme reg vertaal te kry – en om uiteeraard die Engelse manuskrip se uitleg- en eie proefleeswerk af te handel. Intussen is die voorblaaie ontwerp. In September 2006 het die manuskrip in die finale drukproses ingegaan.

Geskiedenis in vyf fases verdeel

Die boek oor die geskiedenis van die Universiteit van die Vrystaat – *Van Sink tot Sandsteen tot Graniet: Die eerste 100 jaar van die Universiteit van die Vrystaat* – is in vyf hoof fases verdeel:

- Eerste wankelende treë van die Grey Universiteitskollege, 1904-1927
- Die Grey Universiteitskollege word 'n volwaardige universiteit, 1927-1950
- Ongekompliseerde groei na onafhanklikheid, 1950-1976
- Op pad na die jaar 2000: vernuwing en verdieping, 1976-1989
- Die eeuwisseling bring winde van verandering, 1990-2004.

In die eerste fase word gekyk na die oorsprong van die universiteit, sy bestuur, akademiese lewe, die totstandkoming van sekere fakulteite, aandklasse, en selfs 'n rebellie wat onder studente uitgebreek het. Op die voorgrond is ook die taalkwessie

en die aandrang op Afrikaans as medium van onderrig. Lesers kry ook 'n kykie na die studente lewe in daardie tyd.

'n Mens kan in die tweede fase lees van die naamsverandering van die Grey Universiteitskollege, die voortgesette taalstryd en die historiese Ossewatrek van 1938. En van die skorsing van die voorsitter van die studenteraad. Aandag word ook gegee aan die dragkode, koshuisreëls wat in daardie tyd gegeld het, die danse en serenades, van ontgroening, intervarsity en sport.

In die derde fase word aandag gegee aan onder meer die totstandkoming van die departemente Musiek, Drama en Beeldende Kuns, die groot groei in die aantal koshuise en die verdubbeling van die kampus. Daar word selfs gepraat van 'n universiteitsregiment. En soos in feitlik elke ander afdeling van die boek, word na studente se vervoermiddele gekyk.

Swart studente wat vir die eerste keer by Kowsies toegelaat is, kry aandag in die vierde fase. Lesers lees ook meer oor die finansies van die universiteit wat begin knyp. Die Universiteit van die Vrystaat bevind hom ook nou in 'n veranderende politieke omgewing en studentepolitiek vier hoogty. Dit is ook nie meer so 'n vry en oop kampus nie. Sekuriteit raak 'n prioriteit.

In die vyfde deel waai sterk winde van verandering oor die kampus. Dit is die tyd van transformasie en verandering. Multikulturaliteit word die wagwoord en die UV ondergaan sy eerste transformasieproses. So ook akademiese herlewing en 'n entrepreneuriese aanslag wat na vore kom. Samelewingsdiens word ook integraal deel van die universiteit se aksies om homself te vestig in die streek en in die wyer Afrika-konteks.

Bylaes sorg vir lekker leesstof

Die omvattende bylaes aan die einde van die boek van meer as 500 bladsye verskaf interessante leesstof.

Die lys sluit in:

- Rectors en waarnemende rectors vanaf 1904
- Kanseliers vanaf 1950 (toe die universiteit onafhanklik geword het)
- Voorsitters van die raad vanaf 1910
- Vise-rectore vanaf 1976
- Registrateurs vanaf 1904
- Dekane van fakulteite
- Voorsitters/presidente van die studenteraad vanaf 1909
- Eredoktorsgrade vanaf 1950
- Ereskilde, raads- en kanselierstockennings vanaf 1994
- Eeufeesmedaljes
- Nasionale kleure in sport
- Akademiese departemente
- Lys van geboue met besonderhede van die argitekte, datums van oprigting en ook van die naamsveranderinge oor tyd.

Dr Johannes Brill (1904-1907) was die UV se eerste rektor. Daarna het 'n hele aantal jare verloop voordat die volgende rektor, ds. J.D. Kestell (1920-1927), aangestel is. In hierdie periode tussenin was daar feitlik elke jaar 'n ander waarnemende rektor. G.M. Hofmeyr het in 1928 die derde rektor geword en hy is opgevolg deur prof. D.F. Malherbe (1929-1936). Prof. Frederick Fourie is die UV se twaalfde rektor.

Die eerste visirektor, prof. G.D.B. de Villiers, is in 1976 aangestel en in die periode daarna tot nou het die lys tot tien aangegroei.

So lees 'n mens ook dat ene P. Taylor vir die ontwerp van die Hoofgebou (1905) en Huis Abraham Fischer (1907) verantwoordelik was. Niemand weet egter wie vir die eerste universiteitsgebou verantwoordelik was nie. Die gebou is in 1902 in St. Georgestraat in Bloemfontein gebou en in 1975 weer steen vir steen op die kampus herbou. Vandag word dit deur Huis Abraham Fischer vir vergaderings gebruik.

Swart studente wou reeds van vroeg hier studeer

‘Sedert sy ontstaan was die universiteit ’n inrigting vir wit (later hoofsaaklik Afrikaanssprekende) studente. Eers sewe dekades na sy stigting is ’n swart student formeel toegelaat. Daar was egter veel vroeër ’n uitgesproke behoefte aan universiteitsopleiding vir swart mense in die streek. In die raadsnotule van 5 November 1923 word gemeld dat ’n swart persoon aansoek gedoen het, maar die raad het teen toelating besluit. Die raad het op 4 Mei 1933 kennis geneem van ’n brief van ’n swart man, Amos Matlhare, waarin hy aansoek gedoen het om die klasse in Romeinse Reg by te woon. Dit is weer afgewys.

Op 1 November 1933 is die versoek van Jacob Nhlapo goedgekeur om sy praktiese eksamen in Geologie in die kollegiese laboratorium af te lê. In 1945 is die aansoek van ’n groep swartes wat buitemuurs wou klas loop, oorweeg maar nie toegestaan nie. Die raad was bekommerd dat goedkeuring om klasse by te woon kon lei tot eise om studentevoorregte.

Eers in 1976 is die toelatingsdeur op ’n skrefie oopgemaak. Die rektor, prof. Wynand Mouton, was geneë dat swartes op nagraadse vlak toegang tot akademiese geriewe kry. Daar is besluit dat gekeurde

swartes vir ’n magister- of doktorsgraad, waarby ’n verhandeling of proefskrif ’n vereiste is, hulle mag laat inskryf indien daar ’n rede is waarom hulle hulle nie by ’n swart universiteit kon laat registreer nie. Koshuisinwoning is nie toegelaat nie, en gemengde klasse was taboe.

In 1977 het twee bruines en een swarte hulle vir die grade M.Ed. en M.A. laat inskryf. Die getal nagraadse studente het gaandeweg vermeerder. In 1978 was die eerste swart student wat klasse kon bywoon, ’n graduandus van die Universiteit van die Noorde, M.J.G. Masihleho, wat vir ’n magistergraad in die Departement Stads- en Streeksbeplanning gestudeer het. Op 22 Maart 1980 was hy ook die eerste swart student wat ’n graad aan die UOVS ontvang het. Op 27 Oktober 1980 het die raad besluit om die universiteit sonder enige (nie-akademiese) beperkinge nagraads vir alle bevolkingsgroepe oop te stel. In die begin van 1982 was daar sowat 30 swart studente.

Op 28 September 1984 verwittig die rektor alle personele dat die Raad op 27 September besluit het dat swart studente in uitsonderlike gevalle toegelaat sou word om hulle vir voorgraadse kursusse te laat registreer wat nie aan “eie” universiteite aan-

gebied word nie. Vanaf 1985 sou toelating tot studie in Argitektuur en Boubestuur en Bourekenkunde verkry kon word.

Woelinge in die hoër onderwys het tot hernude vertoë geleë. Laat in 1985 het twee afvaardigings van die bruin gemeenskap van Bloemfontein prof. Mouton besoek en hom meegedeel dat hulle nie kans sien om hulle kinders na die Universiteit van Wes-Kaapland (UWK) te stuur nie. Lesings is daar ontwrig, die koste om studente daarheen te stuur het aansienlik gestyg en die toenemende ideologiese stryd op swart kampusse het ouers afgeskrik. Die Uitvoerende Komitee van die Raad en van die Senaat het die saak indringend bespreek, en op 2 Desember 1985 is besluit om in bepaalde omstandighede ’n beperkte aantal voorgraadse studente van ander bevolkingsgroepe tot ander kursusse as die voorgenoemdes toe te laat. Plaaslike studente sou voorkeur geniet en hulle sou aan dieselfde standaarde as wit studente moes voldoen.

‘In die begin van 1986 het 19 bruin voorgraadse studente redelik maklik by die Universiteit ingeskakel met Dawn Baartman die eerste bruin voorgraadse student wat volgens die gewysigde vereistes geregistreer is.’

Sente moes altyd maar omgedraai word

Finansies het oor die dekades maar 'n probleem vir die Universiteit van die Vrystaat gebly.

"In 1928, 'n jaar nadat J.D. Kestell sy amp as rektor neergelê het, is die regering-subsidie verminder omdat mansstudente voortaan die laerprimêrekursus aan die Normaalkollege kon aflê. Getalle aan die Grey Universiteitskollege (GUK) het gevolglik van 420 in 1927 tot 349 in 1928 gedaal. Die verminderde subsidie het die kollege, wat reeds swaar gekry het, nadelig getref.

"Kestell se opvolger, G.M. Hofmeyr, het ook die Vrystaatse dorpe besoek om fondse in te samel en die kollege bekend te stel. Deur sy bemiddeling het die Vrystaatse Sinode van die N.G. Kerk onderneem om jaarliks 'n bedrag van £300 vir 'n tydperk van drie jaar te skenk. Die Helpmekearvereniging het tydens hul kongres £250 ten bate van die GUK ingesamel, en oudstudente £200.

"Byna die hele termyn van prof. D.F. Malherbe se rektorskap in die vroeë 1930's het in die skadu van die wêreldwye depressie gestaan. Boonop was die hele land in die greep van 'n uitmergelende droogte, en veral die landbousektor is swaar deur die dubbele ramp getref. Aangesien die meeste studente van die Vrystaatse platteland afkomstig was, het dit die GUK baie nadelig getref.

"Weens die swak finansiële omstandighede is hulp van goedgesinde persone en instansies verwelkom. Die Reünie van Oudstudente het op verskeie dorpe kommissies vir die doel benoem, en brosjures aan hoërskole versprei. Seker die enkele grootste bedrag wat in die moeilike depressiejare aan die GUK geskenk is, was 'n bemaking van £5 000 uit die testament van G. Schweinsberg van Fauresmith.

"In teenstelling hiermee het die Bloemfonteinse stadsraad sy jaarlikse skenking drasties verminder. Van die redes was die voertaalkwessie en veral die ongunstige kommentaar van *The Friend* op die GUK. Die stadsraad en die pers het aangedring op die gelyke behandeling van albei amptelike landstale deur openbare liggamme of instansies. Die rektor, prof. Malherbe, die registrateur, R.B. Saayman, en die voorsitter van die Kollegeraad, S.H. Pellissier, het aan die stadsraad verduidelik dat dit nie hul doel was om die GUK 'n eenalige Afrikaanse instelling te maak nie. Nietemin het die stadsraad volgehou dat dit verkeerd sou wees om openbare fondse afkomstig van Bloemfontein se oorwegend Engelssprekende belastingbetalers, aan 'n Afrikaanse inrigting te skenk. Gevolglik het hy sy skenking in 1930 van £750 tot £600 verminder en die volgende jaar met nog £100."

Females not welcome in the beginning

Initially female students were not accommodated on the main campus - but elsewhere in Bloemfontein. "Being housed far from the campus at first for almost fifteen years, was a source of amusement as well as a trial for the female students.

"Years later Judith Pellissier recalled that it sometimes took quick work to outwit a strict warden. 'How we had to run from the College, down through Zoo Gardens and over the Bloemspruit bridge in order to be over the threshold

of Beaufort Lodge before 22:00! Miss Tennant, the lady warden, was very strict about the time we could return from debates or other meetings. It took us a quarter of an hour, on foot, to get to the Bult. The meetings usually began at 20:00, and an hour later we had to start back to town again (sometimes with a male student who was keen to accompany us through the bushes at the Zoo)."

"Women students continued to be housed in Beaufort Lodge until 1919,

when the first residence for women, the President Steyn Hostel, was provided on the campus. This was a great relief to the female students (and also, naturally, to the men calling on them). For those who had lived there, however, the trying times had been worth it, as the stately building, with its cool, spacious rooms and beautiful gardens had compensated to a great degree for the distance from the campus. Once the women moved to the campus, all the activities took place there."

Deeply in trouble

“Many schemes were devised for obtaining wheels, such as that of Blaar Grobbelaar (who later became a journalist). Blaar had two girlfriends, one from the Vlei, the other a city girl. As part of his plan he said to each of them: “My angel, I’ve got 30 pounds, and if you have 30 pounds too, we can buy ourselves a Vespa scooter, which will make it easier for me to get to you and for us to ride around.”

Everything worked well for a few months, but then Blaar got a little too complacent. One day, when his “Vlei” girl wanted to go into town, he couldn’t accompany her so she rode in on her own. As luck would have it, she came across her unknown partner, who recognised the registration number and wanted to know what she was doing with the scooter she shared with Blaar. And so, Blaar was unmasked. Needless to say, he lost not only the Vespa, but also both girls. The writer PG du Plessis would later use the story to good effect in his book and TV series *Koöperasiestories*. 2

Years of turbulence

The last decade of the 20th century will go down in the annals of the university as years of turbulence relating to the transformation process. By 2004, the university has adapted easily and well to the changes in politics and higher education. There were indeed difficult times, and even a few incidents – which is understandable, as not everyone was prepared for the far-reaching changes. Nevertheless, the university has forged ahead and continues to pursue its vision being a leading university in the new South Africa – a locus of quality as well as equity.

When the new millennium dawned, the university had been transformed in many respects, and was equipped to deal with challenges... At the beginning of the transformation process, many former students were so disappointed, sceptical and even disapproving, that contributions to fundraising efforts declined dramatically and scores of them sent their children to other

universities. The successful handling of the process, however, led to appreciation being expressed about the stability and peacefulness of the campus on the occasion of the national Kvsie alumni weekend in October 2001.

In 2004, the University of the Free State could be regarded as one of the success stories in terms of sustainable transformation and financial management. A balance had been found between diverse and often opposing objectives. Although good progress had been made along the path towards excellence and equity (along with financial sustainability), transformation is not a once-off event, but an ongoing process. The full meaning of the concept of 'transformation', which extends far beyond simple numbers in terms of race and gender, still has to be developed more fully – with its quota of uncertainty and tension. In this respect, the UFS would share the compunctions and struggles of the new South African society-in-the-making.

[illegible]

The motor car reigns supreme

‘Gradually, the motor car triumphed on campus. More and more students owned cars, and as a result, more parking space and wider streets, almost free-ways – like Chancellor’s Road, with its six lanes, running from the new main entrance, past the Odeion to the south – had to be provided. From every corner, people experienced the campus as a place where you could only get somewhere if you had a car – a maze of roads and parking areas, which crowded out the pedestrian. This would only change after 2000.

In 2001, the reign of the motor car was challenged by the development of pedestrian routes. The beautiful, established gardens were made more accessible, and it became pleasant as well as safe to walk to class from Madelief Hostel, for example. The broad well-lit paths under the trees and the raised pedestrian crossings over the main streets provide a friendly environment which encourages students to spend time on campus rather than heading straight back to the hostels, or to town, after classes.

Education, education, education... the main goal

There is no point in speculating as to what the role, function and history of the university might have been had it opened its doors to all racial groups from its inception in 1904.

The University of the Free State had, therefore, a humble and uncertain inception. It was born of a diverse cultural community, which had one goal in common: education, education and more education. From the very first day of its existence, this young tertiary institution served the community in every respect, even though that community was, in the social context of the time, only one sector of the total community. If the present-day university is to remain true to its genesis, it will have to cater for the interests, requests and expectations of the entire community – and then some.

But back to 1904. With the Anglo-Boer War still fresh in people's minds, it was generally accepted that higher education would be the key to success for the impoverished, exhausted Free Staters. The university was seen as the catalyst for scholarship, development and progress in the new era. The demand that further study be local – rather than in the Cape or overseas – became stronger and stronger.

Academic training demanded perseverance and hard work from the first students of this impoverished community. Few parents could pay for their children's studies – and students often had to depend on bursaries, loans and the generosity of family members. Financial survival was often a battle and the necessary funds were frequently obtained in unusual ways. But in spite of hunger pangs, a total lack of social life, and only pennies for the collection plate, many students were determined to excel by means of tertiary academic education. The young people of the Free State

in the 20th century, were imbued with and inspired by the desire to achieve success, to come out on top. And come out on top they did – how else could it have been for a tertiary institution that, during the course of a century, produced leaders in every field: from administrators, directors-general and ministers to prime ministers and state presidents, cultural, religious and economic leaders and senior generals in the Defence Force? Work of outstanding quality was also produced in the medical field, not to mention jurisprudence, where Kopsie graduates have, for decades, graced the most senior legal benches in the country.

The institution would grow from humble beginnings to become a vital link in the country's tertiary education system.

This raises the question: Should the same not also apply to the new generation of young black students who started their

studies at the University of the Free State at the end of the 20th century? Do they not also come mainly from impoverished communities where financial aid is virtually unobtainable? Must they not also use every opportunity to obtain funds for their studies? Do they not also find it difficult to adapt to an Afrikaans institution, whose traditions and customs are already a century old?

This completes the circle, and the University of the Free State is once again breaking new ground, just as it did a hundred years ago. And like a hundred years ago, it is once again becoming the university for (all) the people of the Free State. It serves, but also grows from, the community, with this main objective: to be a tertiary institution for the Free State, an institution of excellence, with outstanding leaders, teachers and students.

Waar is dié dae?

In die Grey Universiteitskollege se jaarboek van 1930 word gesê dat kollegegeld vir die grade B.A., M.A., B.Sc. en M.Sc. het elk £20 per jaar of £5 per kwartaal bedra. 'n Matrikulasievrystellingsertifikaat is vereis vir toelating tot die graadstudie. Gelde vir die gebruik van die laboratoriums het gewissel van 7/6 tot 15/-. Etes en inwoning was £60 per jaar. Die studenteraad het £1.15.0 jaarliks van elke student gehef om die subskripsies vir sport, gesellighede, die studentebled, en so meer, te dek.

Sasol a main sponsor of the book

Sasol has had a very close relationship with the University of the Free State over the years, says Sasol Chairman, Mr Peter Cox, in the foreword of the UFS history book.

He says the late Mr Joe Stegmann, former chairman of Sasol, had the honour of serving as its Chancellor, and Sasol and the university have collaborated on many research and other projects over the years.

"It's thus an honour and a privilege to be involved in the centenary celebrations. It gives me great pleasure to congratulate the University of the Free State on achieving this significant milestone in its history and we are proud that through our support this book of the history of the university was made possible."

Voorsitter van die Studenteraad geskors

Studentepolitiek was nog altyd hewig: "Die stof van die historiese Ossewatrek en die opwelling van Afrikanerskap het skaars gaan lê, of 'n politieke geïnspireerde opstand dreig onder die studente van die UKOVS. J.L. (Koos) Cronje (oudstudent) van Bloemfontein, wat die opstand van 1939 meegemaak het, vertel dat die ongewenste Verenigde Party- en Engelse aanstellings in die Kollegeeraad ten koste van Afrikaansgesinde lede die oorsaak van die opstand was. Die studente het prof. D.F. Malherbe gesteun in sy geskil met die rektor, R.B. Saayman, en

sommige lede van die Raad wat Verenigde Partygesind was en Engels ten koste van Afrikaans tot onderrigmedium wou verhef.

"Die betrokkenheid van die studente by die Saayman-Malherbe-geskil het gelei tot die skorsing van die voorsitter van die studenteraad van 1939, J.C.B. (Hans) Schoeman, en twee ander studente, P.J.L. Odendaal en J.C. Steenkamp. Byna 80% van die studente het besluit om hul geskorste makkers by te staan en die bywoning van alle lesings te staak tot dat genoemdes se studenteskap weer herstel is."

'n Keerpunt in die geskiedenis

Die aanstelling van prof. D.F. Malherbe as rektor in 1928 was 'n keerpunt in die universiteit se geskiedenis. In 'n sekere sin was die eerste sowat twee en 'n half dekades sedert 1904 bloot die verhaal van die totstandkoming van 'n tersiële inrigting, in die Vrystaat. Natuurlik was daar besondere uitdagings, waarvan die klein getalle, finansies en Engels as onderrigtaal van die mees remmende faktore was. Eintlik was daar egter geen groot wroegings, trouens, een van die belangrike debatspunte was of/hoeveel keer per jaar studente mag dans.

Malherbe het 'n nuwe tydperk ingelui. Interne sowel as eksterne faktore het 'n belangrike rol in die wel en wee van

die universiteit begin speel. Die Grey Universiteitskollege het sy kinderskoene ontgroei en al meer in die rigting van 'n volwaardige universiteit beweeg. Maar, politieke veranderinge het nou te voorskyn begin tree."

Die taaldebat het in sy tyd sterk na vore getree. Met Malherbe en ander Afrikaners aan sy sy het die kwessie denke spoedig oorheers. Afrikanernasionalisme was aan't groei en sommige studente en dosente was 'n vrugbare teelaarde. In die oorlogsjare het Afrikaners vir die eerste keer die stadsraad van Bloemfontein beheer. Daarnaas het die Afrikaners wat aan die GUK afstudeer het, as alumni 'n al groter rol aan die universiteit begin vervul."

Language a problem

"Tuition was solely in English. Small wonder that the editor of *De Express* complained to his readers: '[O]ur sons and daughters become alienated from their parents in habits, ideas and everything else ...' Dr [Johannes] Brill's decision to prepare his students in English for the intermediate course; rather than

denying them higher education, was not popular with the political leaders of the day or most of the Dutch-speaking population. Brill had to teach the Free Staters the hard way that idealism often has to bow to realism: the language of the examination was English, and the available teachers were English-speaking."

UFS MBA gets high rating

Prof. Tienie Crous, Dean of the Faculty of Economic and Management Sciences, and Prof. Helena van Zyl, with a copy of the Financial Mail.

**The UFS MBA was
rated second
best in terms of
quality and
standard.**

In a recent survey in the *Financial Mail* the MBA programme presented by the School of Management at the UFS was rated jointly second best in the country by its graduates in terms of quality and standard. The UFS MBA Programme was also rated fourth best by its graduates in terms of relevance to their business.

Prof. Helena van Zyl, Director of the UFS School of Management, said: "I am overwhelmed and very proud that the School of Management, although we are a young school and have only been in existence for seven years, has been rated

so highly by our graduandi. The school contributes in a very special way to much-needed business training in central South Africa.

"According to the survey, we have the lowest acceptance rate of applicants for the MBA programme, with only 33 applicants being accepted out of every 100 who apply. In general, we do not compromise on quality – as stated by our slogan: *Be worth more*. Given the quality of the programme, our MBA is very affordable – it offers real value for money," said Prof. van Zyl.

She said the School of Management has had an increase the past six months in enquiries from prospective students from Gauteng who are interested in studying the MBA programme. "They are even prepared to travel to Bloemfontein to attend classes."

This year *Financial Mail* moved away from an overall MBA ranking to a detailed consideration of subject area strengths for each business school in South Africa. The subject Strategy offered at the UFS School of Management was rated second in the country while the subject Economics also received the same rating.

Prof. Tienie Crous, Dean: Faculty of Economic and Management Sciences, said: "The School of Management is the flagship of the Faculty of Economic and Management Sciences. It gives the UFS and this faculty a standing in corporate South Africa. This is largely due to the strategy to position the school and making it visible on a national level."

He said the School of Management provides students with opportunities to obtain first-hand experience of how big and successful companies are managed. "For instance, our MBA students undertake an overseas study tour every year. This year they visited amongst others the headquarters of Airbus in Toulouse, France and next year they will be visiting the headquarters of Toyota and Yamaha in Japan," said Prof. Crous.

Audit panel identifies quality achievements at UFS

In October the audit panel of the Higher Education Quality Committee (HEQC) completed a weeklong quality assurance review at the University of the Free State and singled out several quality achievements at the UFS.

In a well-balanced verbal feedback session on Friday, 20 October 2006, the audit panel said it was struck by the openness of the management, staff and students and by the confidence placed in the audit panel that allowed for a trouble-free audit.

Spelling out some preliminary observations, the chairperson of the audit panel, Prof. Barry Kistnasamy, noted that there were a number of quality achievements at the UFS, such as the number of NRF-rated researchers, areas of strength in clinical medicine and plant biology, the increase in the number of grantholders in the Thuthuka Programme of the NRF, as well as the investment in attracting top-quality staff.

The panel specifically singled out the enthusiasm and commitment of staff to the academic effort and congratulated the UFS for achieving consensus about the need to focus and deepen academic work through the academic cluster approach.

The panel also noted the various transformation phases of the UFS, and congratulated the UFS for its parallel-medium language policy which opened up access for black students to a historically Afrikaans university, as well as the commitment to the development of Sesotho.

However, the panel did identify certain areas of concern, risks and unintended consequences that need to be addressed in order to ensure that academic excellence and quality objectives are not undermined. Some of these concerns and risks relate to aspects of:

- Governance and management, specifically the role of student structures, Senate and Council
- The parallel-medium language policy, student residences and institutional culture
- The rapid growth in student numbers
- The management of research across faculties
- Inconsistencies in implementing community service learning across the faculties.

Many of these echo the gaps and risks identified by the UFS itself in its audit review document, submitted

Some of the management who were closely involved in the audit. From the left are Prof. Sakkie Steyn, Registrar: General, Dr Louis van der Westhuizen of the Planning Unit, Prof. Magda Fourie, Vice-Rector: Academic Planning, and Mr Willem Malherbe, Registrar: Strategic Planning.

ted to the panel, but other observations of the panel do add fresh insights.

Prof. Frederick Fourie, Rector and Vice-chancellor, said: "What is important, though, is that on the whole, it would seem that the panel did not identify acute quality deficiencies or risks at the UFS. However, the university would have to await the formal written report of the panel to get a complete picture of the findings of the panel, and to formulate its response."

There was no discussion of the verbal feedback. The panel will now finalise a more comprehensive written report in the next few months. However, before the report is finalised, the UFS will get an opportunity to make an input in terms of matters of fact and omissions. Eventually the UFS must submit an improvement plan where necessary.

The panel also visited the Qwaqwa Campus and will include its findings regarding the Qwaqwa Campus in the final report.

Prof. Fourie thanked the panel for the professional way in which the audit had been conducted. He said the panel showed that it had taken the time and effort to get into the issues and this was reflected in the balanced way it presented its initial feedback.

Dosent se werk in Duitsland uitgevoer

Masque, 'n operawerk van Hans Huyssen.
Foto's: Pat Bromilow-Downing

**“Ek hoop dat werke
soos die *Proteus*
Variasies sal bydra tot
die wye spektrum van
kulturele respons.”**

Hans Huyssen, komponis en dosent aan die Universiteit van die Vrystaat.

Hans Huyssen, 'n senior dosent aan die Departement Musiek aan die Universiteit van die Vrystaat, het 'n besondere eer te beurt geval deurdat 'n opdragwerk van hom in September met die Beethoven-fees in Duitsland uitgevoer is.

Die werk, *Proteus Variations* word deur die subtitel beskryf as: “*Proteus' floriferous tempers exemplified in a musical portrayal of selected South African Proteaceae*”. Dit is in opdrag van Deutsche Welle Radio en die Beethovenfeeskomitee geskryf en benewens uitvoerings in Kaapstad, Johannesburg, Bönn en Berlyn is dit ook oor die Duitse radio gehoor en na Classic FM in Suid-Afrika herlei. Mnr. Huyssen het ook aan radioprogramme en podiumbesprekings deelgeneem. Die werk is deur die Sasol Suid-Afrikaanse Nasionale

Jeugorkes (SANYO) onder leiding van Conrad van Alphen uitgevoer.

Die Protea, Suid-Afrika se nasionale blom, simboliseer diversiteit, sê hy. Net in die Kaapse gebied alleen kom daar meer as 350 protea-spesies voor. In elk van die agt orkesvariasies beeld hy protea-families endemies aan Suid-Afrika uit. Hy sê: “Ek hoop dat werke soos die *Proteus Variasies* sal bydra tot die wye spektrum van kulturele respons wat nodig is om reg te laat geskied aan die ryke tapestrie van ons onmiddellike kulturele en natuurlike omgewings.”

Mnr. Huyssen het reeds 'n vyftigtal komposisies agter sy naam, waarvan talle in die buiteland uitgevoer is in onder meer Duitsland, Oostenryk, Engeland, Rusland, Hongkong, die VSA en Kanada. Van die werke uit sy pen sluit in 'n opera – *Masque* – wat verlede jaar in Kaapstad aangebied is, asook werke vir simfonie-orkeste, kamer-musiek (instrumentaal en met sang), werke vir koor, werke spesifiek vir kinders en elektroniese musiek.

Hy werk tans aan nog 'n opdragwerk uit Duitsland wat in 2007 in Stellenbosch uitgevoer gaan word.

Mnr. Huyssen het onder meer ook in Duitsland gestudeer en veertien jaar in die buiteland gebly voordat hy in 2000 na Suid-Afrika teruggekeer het.

Hy stel veral belang in die ryke verskeidenheid van musiektradisies in Afrika en het Afrika-instrumente en -sangers byvoorbeeld ingespan in sy *masker*-opera. “Die meeste Suid-Afrikaanse sangers koester steeds by voorkeur 'n 19de eeuse Italiaanse idoom, maar intussen gaan die tradisionele en inheemse style hier verlore,” sê hy. “Dit is my taak om eiesoortige stemme tot ook hulle reg te laat kom. Die klassieke konsertlewe hou oor die algemeen min verband met die unieke konteks van ons land.”

E-leer bring klaskamer na die student

Klaskamers gaan nie verdwyn nie, maar kan in die toekoms anders aangewend word, sê dr. Herbert Thomas, hoof van E-leer aan die Universiteit van die Vrystaat, waar meer as 400 kursusse die afgelope jaar en 'n half gereed gemaak is vir afstandsonderrig.

E-leer is 'n afdeling van die UV se Sentrum vir Hoëronderwysstudies en -ontwikkeling (SHOSO). Meer as 13 000 studente word bereik deur die UV se E-leer-program. Van die studente is van sover as Londen, Kenia, Swaziland en Namibië. Sommige kursusse is volledig aanlyn, terwyl dele van die tradisionele kursusse ook aanlyn deur studente op kampus gedoen moet word. Dit is geïnkorporeer by die kursus en nie addisioneel nie.

Dr. Thomas sê sy afdeling se taak is om studiemateriaal vir aanlynstudie te herontwerp. Personeel word ook opgelei om aanlyn klas te gee. Die model is dieselfde as wat universiteite wêreldwyd volg.

“Ek sal verbaas wees as al die kursusse nie in die volgende drie jaar aanlyn aangebied sal word nie,” sê dr. Thomas. Een van die kursusse wat reeds volledig aanlyn gedoen word, is Finansiële Beplanningsreg. Veral nagraadse kursusse volg die aanlynroete.

“Dit is ons verantwoordelikheid teenoor die dosente om op hoogte te bly met die jongste neigings en tegnologie wat beskikbaar is,” sê dr. Thomas. Oor die toekoms sê hy die aanwending van die internet gaan klaskamers nie noodwendig laat verdwyn nie. Klaskamers gaan net anders aangewend word. Daar is 'n sterk beweging na mobiele draadlose koppeling met die internet met sogenaamde “hotspots” waar studente via hulle skootrekenaars toegang kan kry. In 2004 was daar al 148 universiteite met hierdie fasiliteite.

Dr. Thomas sê daar bestaan soms verwarring oor E-Leer en E Degree. E-Leer is 'n inisiatief van die Universiteit van

Dr. Herbert Thomas

die Vrystaat, terwyl E Degree deur 'n Johannesburgse onderneming aangebied word. E Degree was in die verlede veral betrokke by kursusse van die Fakulteit Ekonomiese en Bestuurswetenskappe en die Fakulteit Regsgeleerdheid.

Argitekte steek kersop by Smit-egpaar

Professor Jan Smit, Hoof van die Departement Argitektuur, en me. Petria Smit, Senior Lektor aan die Departement van Argitektuur aan die Universiteit van die Vrystaat, het onlangs die Mpumalanga Instituut van Argitekte (MPIA) in Nelspruit toegesprek. Die onderwerp was: *Riglyne vir 'n gepaste argitektoniese identiteit en grond-argitektuur: 'n Renaissance van Kaapstad tot Kaïro*. Hulle aanslag om praktyk en akademie bymekaar uit te bring was geweldig insiggewend en het baie aanklank gevind by die Mpumalanga-argitekte, waarvan ongeveer vyftig persent oud-Kovsies is. Die lesing is gereël deur Wouter Mocke, 'n toonaangevende argitek en Besturende Direkteur van Theunissen Jankowitz Argitekte in Nelspruit en oud-Kovsie. Hier is van links: me. Petria Smit, prof. Jan Smit, mnr. Wouter Mocke en mev. Sanita Mocke.

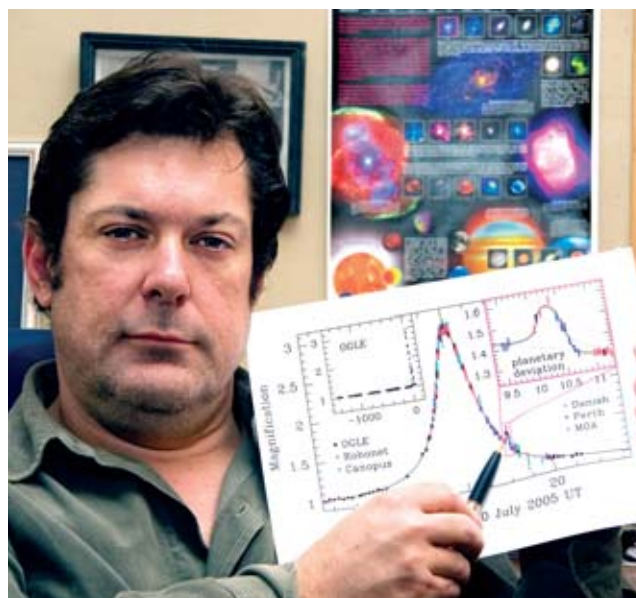

Mnr. Hannes Calitz by die teleskoop.

Personeel van die astrofisika-navorsingsgroep by die UV, met behulp van die UV Boyden-sterrewag, is betrokke by 'n groot internasionale projek wat reeds baanbrekerswerk verrig het in terme van 'n baie moeilike planeetsoektog in die Melkweg-sterrestelsel. Dié tipe navorsing kan slegs suksesvol aangepak word deur grootskaalse internasionale samewerking, waarvan die Planet-groep, in samewerking met navorsers by die Departement Fisika, die belangrikste is. Twaalf lande, 22 instellings en 73 medewerkers is by die Planet-projek betrokke.

In dié grootskaalse internasionale navorsingssamewerking, speel die groot 1,5 m reflektor-teleskoop by die UV Boyden-sterrewag 'n

UV Boyden- help

Prof. Piet Meintjes met die grafiek.

baie prominente rol. Onlangs is die amper aardagtige soliede planeet OGLE-2005-BLG-390Lb, 'n klein, amper onsigbare, ligkolletjie, iewers oneindig ver in die middelpunt van die Melkweg, met 'n rewolusionêre nuwe tegniek ontdek. Die tegniek, die sogenaamde gravitasie-mikrolentegeniek, berus op die lens-eienskappe van ruimte-tyd in die onmiddellike omgewing van 'n ster en is 'n uitvloeisel van Einstein se algemene relativiteitsteorie. Personeel van die astrofisikanavorsingsgroep by die UV, waaronder prof. Piet Meintjes, dr. Matie Hoffman en mnr. Hannes Calitz is intensief betrokke by die projek. Die ontdekking van die planeet het wêreldwyd groot mediadekking gekry, en die ontdekking is gepubliseer in die prestige internasionale joernaal *Nature*, wat slegs baanbrekerswerk met groot publisiteitswaarde publiseer.

Prof. Meintjes sê: "So iets is ook groot motivering vir ons – veral om kwaliteit data te verskaf om verdere suksesse in die toekoms te verseker."

Die Boyden-sterrewag sowat 30 km buite Bloemfontein is 'n onmisbare skakel in die internasionale waarnemingketting. Die lengtegraad waar dit geleë is, is ideaal omdat die galaktiese middelpunt, waar die sterkonsentrasie die hoogste is, in die winter-

sterrewag in soektog na planete

Deur Hannes Pieterse

nagte reg bo-oor die Boyden-sterrewag verbybeweeg. “Ons hoef nie op die horison deur vuil atmosfeer te kyk nie. Die winterweerpatroon (min wolke) help ook om goeie waarnemings te doen. Dit maak die kwaliteit van die data wat ons verskaf, baie gesog,” sê prof. Meintjes.

Die Boyden 1,5 m-teleskoop is toegerus met ’n geweldig gesofistikeerde en sensitiewe kamerasisteem wat aangekoop is met ’n toekenning van R150 000 uit die UV se Rektorsfonds.

Eers word robotiese teleskope met kameras gebruik om op kontinue basis wyeveldfoto’s te neem van digte stervelde in die rigting van die galaktiese middelpunt, waar die sterkonsentrasie die hoogste is. Die mikrolenswaarskynlikheid vir sterre om presies so voor mekaar verby te beweeg is een uit ’n miljoen. Daarom moet ten minste een miljoen sterre gemonitor word om een mikrolensgebeurtenis waar te neem. Die wyeveldfoto’s word vergelyk en as daar ’n anormale verheldering van sterre op die foto’s is, word ’n waarskuwing met dié koördinate na die verskillende sterrewagte gestuur, onder meer die UV Boyden-sterrewag. Dan kan ’n meer verfynde soektog begin. Soms word tot twee waarskuwings per dag, deurgestuur.

“Die soektog is ’n spanpoging,” sê prof. Meintjes. “Daar is teleskope in Chili, Australië (Perth), Tasmanië en Suid-Afrika wat saam 24 uur per dag waarnemings doen. Om die mikrolens tegniek te laat werk word die waarnemings aaneenlopend gedoen. Soos die aarde om sy as draai en dag en nag mekaar afwissel, sal een sterrewag by ’n ander oornneem sodat die betrokke mikrolensgebeurtenis (of events) ononderbroke waargeneem kan word oor ’n

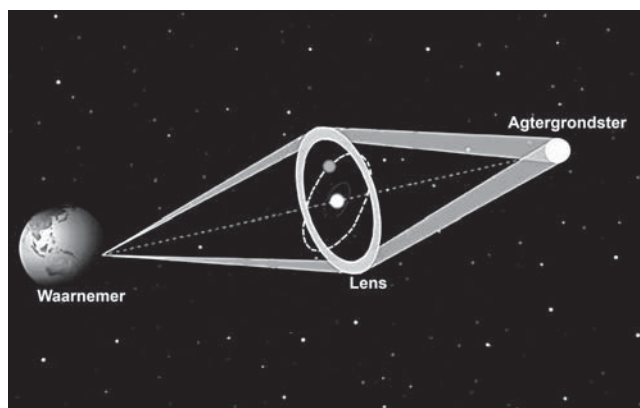
tydbasislyn van ongeveer drie tot vier weke per gebeurtenis. Die waarnemingsiklus duur jaarliks van Mei tot September, dit is die tydperk wanneer die galaktiese middelpunt met sy enorme sterkonsentrasie sigbaar is in die Suidelike Halfrond.

Die mikrolensproses berus op die beginsel dat twee sterre wat presies voor mekaar verby beweeg, soos waargeneem vanaf die aarde, sal veroorsaak dat die voorgrondster as gevolg van sy swaartekrag, lig vanaf die agtergrondster na die aarde sal fokus (Sien skets hier onder.) Einstein het reeds in 1915 met sy relativiteitsteorie die gravitasielens verskynsel voorspel. Die ster in die voorgrond vorm ’n lens en verhelder die lig van die ster in die agtergrond. Sou daar ’n planeet om die voorgrondster wentel, sal daar ’n tweede intense verheldering (flikkering) wees, met ’n tydsduur van sowat 12 tot 24 ure, gesuperponeer op die globale verheldering wat enige iets tussen drie tot sewe weke duur. Hoewel die planeet te klein is om met ’n teleskoop waar te neem, word dit met die gravitasielens-tegniek “gesien”. Die lens-ster se grootte en massa bepaal die duur van die mikrolenseffek (basislyn), terwyl die planeet se eienskappe, asook sy afstand van sy geselster, die grootte en duur van die kort intense flikkering bepaal. Die flikkering is met ander woorde die handtekening waarna gesoek word om die teenwoordigheid van ’n planeet te proklameer. (Sien grafiek by prof. Meintjes.)

Hoekom soek ons hierdie planete? Daar is ’n hele paar antwoorde hierop, sê prof. Meintjes. “Eerstens is dit vir my as fisikus ’n toets om die akkuraatheid van Einstein se relativiteitsteorie te begrens. Ons wil dus presies bepaal hoe akkuraat Einstein se teorie is, en of daar sekere klein afwykings waargeneem kan word in terme van die akkuraatheid van die voorspellings rakende die gravitasielensverskynsel. Die tweede rede is om te gaan kyk watter tipe planete ons kan waarneem, en om sodoende die bestaande teorieë rakende die ontstaan en evolusie van ‘sonnestelsels’ te probeer toets.

“Die heilige graal is natuurlik om ’n sonnestelsel te kry soortgelyk aan dié waarin ons leef. Die navorsers simuleer tans model-mikrolensligkrommes van sterre wat planete huisves, met massas soortgelyk aan die planeetmassas in ons eie sonnestelsel. Dit is nie noodwendig dat ’n ander sonnestelsel soortgelyk aan ons eie Melkweg, intelligente lewe soos ons dit ervaar, daar sal huisves nie. Die ‘lewe’ kan op ’n heel ander vlak wees. Die heelal is so groot dat jy nie die moontlikheid kan uitsluit dat daar wel nog sonnestelsels soortgelyk aan dié van ons, bestaan nie.

Sien ook berig op bl. 19

Law centre is setting the benchmark

At the fifth anniversary celebrations of the Centre for Financial Planning Law were, from the left: Prof. Johan Henning, Dean of the Faculty of Law, Prof. Niel Viljoen, Chief Director: Operations, Judge Faan Hancke, Chairman of the UFS Council, Prof. Tienie Crous, Dean of the Faculty of Economics and Management Sciences, Judge A. Kruger, Appeal court judge F.D.J. Brand and Adv. Wessel Oosthuizen.

The Centre for Financial Planning Law has been living up to its motto since its inception in 2001. From small beginnings it has grown to the biggest of its kind in South Africa, says Adv. Wessel Oosthuizen, Director of the centre.

In 1981, the Institute for Life and Pension-advisors (ILPA) (now the Financial Planning Institute of Southern Africa – FPI) was established to set, monitor and advance ethical and professional standards in financial planning. In 1986, ILPA approached the Centre for Insurance Law at the Faculty of Law, to act as moderators for the ILPA membership entrance examinations.

Several regulatory developments and educational requirements in the South African financial services industry led to an increased demand for high level education and training in the financial services industry.

Adv. Oosthuizen says the Financial Planning Institute of Southern Africa (FPI) and members of the Faculty of Law anticipated these developments well in advance,

and developed and registered the Post Graduate Diploma in Financial Planning in 2000, taking in the first learners in the same year.

These developments necessitated the establishment of the Centre for Financial Planning Law in 2001, an independent unit within the Faculty of Law, aimed at promoting higher education in financial planning. In May of that year, the first Post Graduate Diplomas in Financial Planning were awarded at an award ceremony in Johannesburg.

The Centre has since grown to a permanent staff of 10 and offers six undergraduate semester courses in Financial Planning, and three post graduate qualifications in financial planning by way of distance learning.

The Post Graduate Diploma in Financial Planning enables, for example, financial advisors, brokers, lawyers and bankers, to obtain the highest academic and professional level of competency in financial planning and to become eligible for the internationally recognised Certified Financial

Planner™ status and membership of the FPI. Qualified financial planners, and even more so Certified Financial Planners™, are in demand in a wide range of legal and economic professions.

The Advanced Post Graduate Diploma in Financial Planning provides for a more specialised approach to financial planning.

Currently, 1564 students are registered for the Post Graduate Diploma in Financial Planning Law and 149 students are registered for the Advanced Post Graduate Diploma in Financial Planning Law. Up to the 2006 ceremony in July of this year, a total of 1573 diplomas would have been awarded.

A LL.M in Financial Planning has also been introduced this year and five students have already enrolled. The Faculty of Law with the inputs of the Centre, is currently also in the process of developing a B.Iuris in Financial Planning. Both the LL.M in Financial Planning and the proposed B.Iuris in Financial Planning is the first of its kind in South Africa and interest in these programmes has been overwhelming, says Adv. Oosthuizen.

The Centre was the first, and for five years, the only academic institution in South Africa to offer the Post Graduate Diploma in Financial Planning. It is still the only institution offering the advanced diploma and LL.M and the only institution offering the programmes by way of distance learning. Major companies, banks, insurers and investment management companies enrol employees for the programmes each year.

To ensure that the programmes stay up to date with the demands of and the developments in practice, experts in practice are utilised to develop study material, present seminars and act as examiners and moderators. A textbook, especially for use in the centre's programmes, has been authored by foremost experts in financial planning in South Africa.

Boyden lok studente uit Afrika

Die UV Boyden-sterrewag speel 'n toonaangewende rol in astrofisiese navorsing, asook die opleiding van nagraadse studente in Suid-Afrika en Afrika. In die afgelope paar jaar is daar al hoe groter belangstelling in Astrofisika by die UV, sê prof. Pieter Meintjes. Dit blyk uit die agt nagraadse studente, drie Ph.D.'s en vyf M.Sc.'s, wat tans by die Departement Fisika hul nagraadse studies doen onder sy leiding. Twee van die studente kom onderskeidelik uit Uganda en Rwanda.

Daar heers tans ongekende belangstelling in Astrofisika in Suid-Afrika, veral as gevolg van die ontwikkeling van wêreldklasnavorsingsfasiliteite, soos die Southern African Large Telescope (SALT), die radioteleskoopnetwerke, oftewel die Square Kilometre Array (SKA) en KAT, asook die rewolusionêre HESS- hoë-energie- gammastraalteleskoop in Namibië.

Die bloeitydperk in Astrofisika gaan ook gepaard met die tot standkoming van 'n Nasionale Astrofisika en Ruimtetwetenskapprogram (NASSP), wat gehuisves word by die Universiteit van Kaapstad, en waarvan kundiges uit verskillende astrofisika-navorsingsrigtings van verskeie universiteite, onder meer die UV, in Suid Afrika deelneem. Die astrofisika-navorsingsgroep van die UV, tesame met die UV Boyden-sterrewag, speel 'n geweldig belangrike rol in die program. In 2006 het drie studente van die NASSP-program praktiese werk by die UV Boyden-sterrewag gedoen, onder die leiding van prof. Meintjes. Die hoofvoedingsbron, wat studente aanbetref, kom uit die lande in die Suider-Afrikaanse Ontwikkelingsgemeenskap en sentraal-Afrika, en die belangstelling raak jaarliks groter uit die buiteland. NASSP sal in die toekoms al hoe meer studente na die UV stuur. Dit plaas Boyden in 'n eksklusiewe posisie as 'n opleidingsentrum vir astrofisici in Afrika," sê prof. Meintjes. Die doel is om in die toekoms verder uit te reik na Afrika en behoorlike samewerking en infrastruktuur te vestig, sê hy.

Focus on the public sector

Mr Bobby Soobrayan, honorary professor in the Department of Public Management at the University of the Free State, delivered the annual JN Boshof Memorial Lecture on performance improvement policies and strategies in the South African public sector. Some of the guests attending the lecture were, from the left: Mr Lyndon du Plessis (lecturer at the UFS Department of Public Management), Prof. Tienie Crous (Dean: Faculty of Economic and Management Sciences at the UFS), Mr Soobrayan and Prof. Teuns Verschoor (Vice-Rector: Academic Operations at the UFS).

Brand Pretorius delivers guest lecture

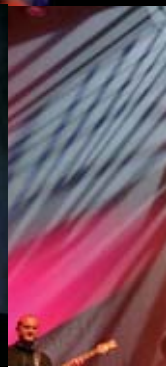

"Successful marketers succeed in giving their brands strong personalities with distinct features and attributes that are instantly apparent and set it apart. They promote their brands in a single-minded manner and show persistence. They don't confuse their customers; they don't chop and change," Mr Brand Pretorius of McCarthy Motor Holdings said in a guest lecture on effective marketing in the new millennium at the University of the Free State. On their way to the lecture are, from the left: Prof. Van Aardt Smit (Acting Chairperson: Department of Business Management), Mr Pretorius, Prof. Frederick Fourie (Rector and Vice-Chancellor) and Prof. Tienie Crous (Dean: Faculty of Economic and Management Sciences).

Best of Kovsie

Culture

Kovsie Xtravaganza, the showcase of Kovsie student arts and culture achievers, was again presented in September in the Sand du Plessis Theatre in Bloemfontein. The well known artist Jak de Priester was the guest artist and the KykNET Idol and Kovsie student, Dewald Louw, made a guest appearance. Apart from well-known Kovsie artists like Thabo Hlongwane, Hanno van Heerden, Caroline Haasbroek, Elmarie Potgieter and Bea van der Vyver, some new talent were also present on stage.

showcased

Centre gets new microscope

The Centre for Confocal and Electron Microscopy at the University of the Free State acquired a scanning electron microscope of R1,8 million. The microscope is used to do magnifying surface studies of any material and can also analyse the different elements in material with assistance of X-rays. Researchers and students at the UFS attended a workshop during which the functions of the microscope were illustrated. One of the groups who attended the workshop were, from the left: Ms Chantel Swart (M.Sc. student), Prof. Pieter van Wyk (Head of the Centre for Confocal and Electron Microscopy), Ms Annegret Lombard (M.Sc. student and junior lecturer at the Department of Geology), Ms Monique Goldblatt (M.Sc. student) and Ms Beanérlí Janecke (Centre for Confocal and Electron Microscopy).

Kovsie Culture's best

Kovsie Culture acknowledged students who achieved in terms of culture the past year. From the left are: Itumeleng Letsoara (solo-winner of the Kovsie Talent Search 2006), Mr Louis Botha (UFS Culture Officer), Hanno van Heerden (honorary colours for Drama and Theatre Art and finalist in the ATKV Crescendo Kreatief Liedjieskryf Competition), Thabo Hlongwane (singing on a national level in among others Huisgenoot Skouspel) and Hilletje Möller (drama and theatre art).

RMB-hoof praat by Bestuurskool

Die Hoof Uitvoerende Beampte van Rand Merchant Bank (RMB), mnr. Michael Pfaff, het MBA-studente van die Bestuurskool toegesprek. Hier is van links, voor: prof. Helena van Zyl (Direkteur: Bestuurskool), mnr. Relebohile Liphoto (MBA-student) en mnr. Pfaff; agter: mnr. Werner Landman (MBA-student) en mnr. Limpho Tau (MBA-student).

American expert visits UFS

Dr Benjamin Quillian, senior vice-president: business and operations at the American Council of Education (ACE), visited the University of the Free State. He is an expert in strategic planning and budgeting and revenue generation in higher education. Before joining the ACE, Dr Quillian was associated with the California State University-Fresno. Here is Dr Quillian (right) with Dr Ezekiel Moraka (Vice-Rector: Student Affairs) and Prof. Magda Fourie (Vice-Rector: Academic Planning).

Groot aantal Kovies in Cheetah-span

Sportsterre van die Universiteit van die Vrystaat het hul ondersteuning gegee aan die Cheetah-span vir die eindstryd om die Curriebeker in Bloemfontein. Hier is van links Boy Soke (langafstandatleet), Nicolaas le Roux (Shimla-kaptein), prof. Frederick Fourie (Rektor en Visekanselier), Ben Rheeder (Shimla-haker) en Charlene Hertzog (kaptein van die UV se eerste netbalspan).

Kovies het vanjaar tien spelers gehad in die Cheetahs-span wat in die eindwedstryd van die Curriebeker gespeel het.

Die huidige en oud-Kovie spelers is Ollie le Roux (kaptein en loskopstut), Wian du Preez (loskopstut), Richardt Strauss (haker), Jannie du Plessis (vaskopstut), Noël Oelschig (skrumskakel), Michael Claassens (skrumskakel), Meyer Bosman (vleuel), JW Jonker (senter, agterlyn), Philip Burger (vleuel/heelagter) en Jaco du Toit (heelagter).

Prof. Frederick Fourie, Rektor en Visekanselier van die UV, sê: “Die Universiteit van die Vrystaat is trots op sy rugbyspelers en beskou hierdie mylpaal as net nog ’n voorbeeld van ons verbintenis tot die handhawing van gehalte-sportprestasies. Dit is nie aldag dat ons kan spog met so ’n groot verteenwoordiging in ’n provinsiale span nie. Elkeen van hierdie spelers het homself bewys as ’n ware sportman en van hulle is ook Springbok-rugbyspelers, wat die eer vir die UV soveel groter maak.”

Small-scale farmers will benefit

The Faculty of Natural and Agricultural Sciences at the University of the Free State received an amount of R300 000 from the Land Bank for the establishment of a chair in agricultural development. The funds will be used to disseminate agricultural information at national and provincial level for the establishment of a training unit for small-scale farmers and to support these farmers in the commercialisation of their operations. During the handing over of the cheque were, from the left, standing: Prof. Neil Heideman (Vice-Dean: Faculty of Natural and Agricultural Sciences) and Mr Eddie Lock (Head of sales at the Land Bank, Bloemfontein); seated: Prof. Herman van Schalkwyk (Dean: Faculty of Natural and Agricultural Sciences) and Mr Keith Clowes (Area Manager: Land Bank, Bloemfontein).

Registrar of Banks visits UFS

The Registrar of Banks, Mr Errol Kruger, delivered a guest lecture to MBA students of the School of Management. Here are, from the left, front: Mr Kruger, Prof. Helena van Zyl (Director: UFS School of Management) and Mr Eugene Bates (Senior Analyst of the South African Reserve Bank); back: Ms Lithare Mafatle (MBA student), Mr Peter Tsoafo (MBA student) and Ms Chanana Mfosi (MBA student).

Call on staff to comment on Transformation Report

The Rector and Vice-Chancellor, Prof. Frederick Fourie, has called on staff, students and other stakeholders to comment on the report of the Transformation Plan Task Team (TPIT) which was officially handed over to the Executive Management.

According to Prof. Fourie, the work of the task team is now completed and it is up to the Management to take the process forward towards more detailed plans and implementation, after stakeholders have been given another opportunity to air their views.

The second part of the report consists of a proposed plan to take this process forward. The plan is based on those critical areas that need attention and makes some preliminary proposals on how to address these areas. These will be considered by Management as soon as possible to formulate a response and to take the proposals forward in a planned process involving task teams and existing committees. A number of workshops and brainstorming sessions may also be arranged to get further inputs of staff, students and interested parties.

The TPIT's report was also presented at the Senate meeting, where there was consensus on the need to give all stakeholders and specialists in particular areas an opportunity to make inputs.

A first round of discussions of the TPIT report by the Executive Management will take place at the EM summit in January 2007. In preparation for this, staff, students and other stakeholders are invited to air their views. Comments can be sent via e-mail to: transform@uovs.ac.za to reach us not later than 5 January 2007.

The report is available at the following link: http://www.uovs.ac.za/faculties/documents/Z4/Transformation/TPIT_September_2006_eng.pdf

The Transformation Plan is available at http://www.uovs.ac.za/faculties/documents/Z4/Transformation/TPIT_Operational_Plan_16_Oct_1Engels_geredigeer.pdf

(Die dokumente is ook in Afrikaans beskikbaar).

Ons medelye...

Mnr. Martiens le Roux (54), oud-Springbok en hulp-afrigter by die Shimlas, is kort ná die Curriebeker-eindstryd in Bloemfontein in 'n motorongeluk dood. Hy was in 1976 'n lid van die Vrystaat-span wat die eerste keer die Curriebeker gewen het. Hy word oorleef deur sy vrou, Judy, en twee kinders.

Mnr. P.W. Botha (90), voormalige Staatspresident, is einde Oktober dood. Hy was in 1934 'n student in die regte aan die UV voordat hy by die politiek be-

trokke geraak het. Hy het later ook 'n eredoktorsgraad van die UV ontvang.

Mnr C.G.S. (Cecil) van Heyningen is vroeër hierdie jaar oorlede. Hy het in die 1940's aan die UV studeer. Hy was in Vishuis en onder meer 'n lid van die SR.

Dr. Joe Malherbe (75) kundige op onderwysgebied en voorheen bekende sportafri-gter en keurder is in Bloemfontein aan breinkanker oorlede. Hy word oorleef deur sy vrou, Laura, en drie seuns en agt kleinkinders

Adv. Tertius Oosthuizen (79) van Johannesburg is oorlede. Hy was primarius van Vishuis, rasieler en voorsitter van die studenteraad. Hy was onder meer regsadviseur vir Eskom en Posmeestergeneraal en Telekommunikasiereguleerder. Hy laat sy vrou, Rita, drie dogters en sewe kleinkinders agter.

Mnr. Alwyn Grib (73) van Sedgefield is oorlede. Hy was voorheen provinsiale be-

stuurder van die Southern Life-versekeringsmaatskappy. Hy laat sy vrou, Lulu, twee kinders en drie kleinkinders agter.

Me I.M. (Ilse) Langenhoven van Ansfre, Florida, is in Junie oorlede. Sy het B.A. Tale aan die UV studeer en was in Huis Sonnedou.

Ms Maipato Motshabi, who worked at the Sceana Theatre at the UFS, died in August. Our condolences to her next of kin.

Mr Bafana Moses Twala, Senior Administrative Officer in the office of the Social Worker at the UFS, passed away in August 2006 after a long illness .

Dr. Aap de Jager (92), oudskoolhoof van die Noord-Kaap en oud-Volksraads-lid vir Kimberley-Noord, is in Bloemfontein oorlede. Hy word oorleef deur sy vrou, Anna, drie seuns en sewe kleinkinders.

Ficksburg hou reünie

Die hartklop van die Ficksburg-tak van Kovsie Alumni het Vrydag 20 Oktober heerlik saamgekuier by die Polisiekantien by die Ficksburg-skougronde. Alumni het gesmul aan 'n feesmaal terwyl hulle meegesleer is deur die sang van die UV se Sonnedou-sêrgroep. Hier is prof. Teuns Vershoor (tweede van links), Viserektor: Akademiese Bedryf, by lede van die bestuur van die alumni-tak op Ficksburg. Van links is me. Herkie Bender (Sekretaresse), Ina van Jaarsveld (lid) en mnr. Hannes Pretorius (lid). AJ Van Rooyen is die voorsitter.

Skenk weer

Sapcor het vanjaar weer 'n skenking van R25 000 aan die Kovsie Alumni Trust gemaak. Die geld word aangewend om behoeftige/gestremde studente te help om hulle studies by Kovsies te voltooi. Daar word jaarliks 'n Sapcor Alumni-gholfdag gehou ten bate van hierdie fonds en dit was hierdie jaar die 5de keer dat die gholfdag gehou is. Hier is van links Blou Willem Theron, Naka Drotské, en Dolph Lombard van Sapcor.

Pretorianers kuier tot laat

Ian van der Linde en Willem Branders by die Pretoria-reünie.

'n Groot Bloemfontein... Dit is hoe verskeie Pretorianers hul stad beskryf. Weer eens 'n bewys dat Vrystaatse nostalgie nooit werklik enige oud-Kovsie verlaat nie, maar inderdaad die maatstaf word waaraan alle ander dinge gemeet word.

Nagenoeg vyftig geesdriftige oud-Kovsies het 'n reünie by Die Werf bygewoon. In die warm en gesellige atmosfeer het graduandi van so vroeg as 1934 tot so onlangs as 2005 saamgekuier.

Hanno van Heerden en Wilhelm van der Walt van die groep 'n Man soos Jan het die gehoor se voete onder hulle uitgeslaan en is toegejuig tot laat na middernag. Oud-Kovsies in die omgewing het nie op hulle laat wag nie en het ingespring en saam gesing. Ian van der Linde (mondfluitjie-koning), wat destyds in die Causa Campus-orkes gespeel het, saam met onder andere Coenie de Villiers, het die musikale leiding geneem.

Blou Willem moes skuins na 01:00 die oggend alumni nog smee om die lokaal te verlaat en het belowe dat die volgende kuier nie te lank na dié sou volg nie.

Old ties reaffirmed in Johannesburg

At the reunion were, from the left: Hanno van Heerden, Leon Schuster, Wilhelm van der Walt, Blou Willem Theron.

Nearly forty alumni gathered in Johannesburg recently to reaffirm old ties. Ramkietjie Country Restaurant in Honeydew became the venue for the reunion of alumni in Johannesburg. Alumni exchanged stories about years passed and reminisced about their carefree student days. Young and old enjoyed the reunion and could easily relate to the relaxing and friendly atmosphere at the gathering.

'n Man soos Jan, comprised of Hanno van Heerden, devoted Kovsie student for the past eight years, and Wilhelm van der Walt, fellow drama student, entertained alumni till late with their singing and guitar music. The highlight of the evening was the person that joined this trio, namely Leon Schuster.

Kroonstadters roep herinneringe op

By die Kroonstad-reünie was van links: regter Faan Hancke, me. Riana Masuret, mnr. Andre Masuret, mnr. Blou Willem Theron, me. Annanda Fick.

Nie te ver van Kovsie-land het talle entoesiastiese alumni saam gekuier en staaltjies uitgeruil tot middernag. Dit was egter nie die akademiese herinneringe wat die geselsies aangevuur het nie, maar kampus-lewe as kern van 'n student se bestaan.

Stories van kattekwaad en stuitige studentwees het 'n mens telkens laat skaterlag. Daar was stories van "amusante" sêrsang by dameskoshuise tot mannewa-lesse om die dames te beïndruk.

Regter Faan Hancke, Voorsitter van die UV-Raad, het alumni op hoogte gebring van al die gebeure en veranderinge op kampus, asook die gunstige finansiële posisie van die universiteit. Adv. Mauritz Randlehoff, Ondervoorsitter van die Alumni-dagbestuur, het oud-Kovsies aangemoedig om nouer betrokke te raak by universiteitsake. Hy het ook benadruk watter kritieke rol alumni in belang van die universiteit kan speel.

'n Nag van sterre en rose

Deur Ilse Olivier

Gaste het keurige geregte, pragtige musiek en 'n asemrowende atmosfeer by vanjaar se Bal geniet.

Op 'n warm somersaand in Oktober het sowat 150 gaste hulle mooiste klere aangetrek, beste voetjie voorgesit en saam kom dans tussen sterre en rose by die tweede Rosebal, aangebied deur die Departement Pediatrie en Kindergesondheid. Vanjaar se bal is geborg deur Absa Private Bank, Medi-Clinic en rooirose.

'n Simfonie-orkes, keurige disse en 'n asemrowende balsaal – getooi in spierwit rose – het gesorg vir 'n onvergeetlike atmosfeer. Vanjaar se Rosebal is ook bygewoon deur vier televisiesterre van die KykNET-sepie Villa Rosa. Die akteurs is geklee in uitrustings van die ontwerper Thomas Tomson en die Premier Protea Hotel Bloemfontein het aan hulle verblyf verskaf.

Die Rosebal is egter nie net 'n glansryke geleentheid vir die Bloemfonteinse publiek nie. Die geleentheid word gehou ten bate van die Departement Pediatrie en Kindergesondheid aan die UV. Hierdie departement is die enigste verskaffer van

hoë vlak tersiêre sorg aan kinders en babas in die sentrale streek van Suid-Afrika. Hulle werk binne die akademiese hospitale van Universitas en Pelonomi, en verskaf ook kliniekdienste in Kimberley, die Goudveld en by 3 Militêre Hospitaal. Hulle bedieningsgebied sluit in die hele Vrystaat, Noord-Kaap, dele van Noordwes, dele van die Oos-Kaap en Lesotho.

Die departement bedien amper 13 000 buite-pasiënte jaarliks tussen die twee hospitale en daar is meer as 1 300 neonatale opnames per jaar. Verder behandel die departement sowat 350 intensiewesorg-, 300 kardiële hoërsorg- en bykans 3 000 algemene pediatriese pasiëntjies elke jaar. Funksies soos die Rosebal, asook die Amazing Rainbow Rally wat in samewerking met OFM aangebied word, is belangrike fondswerwingsgeleenthede ten einde broodnodige addisionele fondse vir die departement te in. Sonder addisionele fondse kan die departement nie

die sorg en behandeling wat hierdie spesiale pasiëntjies vereis, lewer nie.

Die bal belooft om een van die mees gesogte geleenthede op die Bloemfonteinse sosiale kalender te word en met genoeg ondersteuning, hoop die departement om volgende jaar weer 'n onvergeetlike funksie aan te bied.

Villa Rosa-sterre saam met 'n groot bewonderaar! Van links na regs: Beatrix Erasmus (Jackie), Adelé van Aswegen (Skakelbeampte: Universiteit van die Vrystaat), Jaco Vermeulen (Marius), Ilne Muller (Lindie) en Jaco Spies (Hein). Beatrix en Ilne se rokke is gemaak deur die ontwerper Thomas Tomson.

Van die gaste wat die Rosebal bygewoon het, is van links: prof. Tiny Krause (Hoof: Departement Fisioterapie), dr. Pieter Pienaar, me. Ina Visser en prof. André Venter (Hoof: Departement Pediatrie en Kindergesondheid).

Herman Olthaver Trust donates R1 million

To celebrate the R1 million mark in donations received from the Herman Olthaver Trust (HOT), Dr Robbie Dennis, project leader of the Itjoriseng Project, and the Johannesburg Corporate Liaison Office, took Mr Alan Appel (Chairperson: HOT) and his wife, Jill, for a relaxing outing to the Plumari Game Reserve in Magaliesburg. The Herman Olthaver Trust has long been a generous supporter of education and the UFS in particular. At the outing were, from the left: Dr Ivan van Rooyen (Director: UFS Marketing), Mrs. Susan Dennis, Mr Clasic Claassen (Project Administrative Officer), Mrs Karin Serfontein (Development Manager: Corporate Liaison Office – Johannesburg), Mr. Peet Serfontein, Mr Alan Appel (Chairperson: HOT), Mrs Catherine Castagno (Development Director: CLO – JHB) and Mr Franco Castagno.

Oud-Kovsies van 1940's kuier saam

Sommer land en sand gepraat. Hier is van links mev. René Lombard, mnr. Bill Grunow, prof. Koos Lombard en mev. Martha Grunow.

Die drie vroue wat hier so lekker kuier, is mev. Lucia Wilken (Gouws), mev. Louise van Niekerk (Rademeyer), en mev. Tienie van Wyk (Erasmus).

'n Teegeselligheid by Oliewenhuis in Bloemfontein is in Oktober vanjaar bygewoon deur oudstudente van die 1940's van die Universiteit van die Vrystaat. Dit is gereël deur mnr. Johan en mev. Rina Steyl, mev. Marie van der Walt en prof. Jaap Bosch.

Sowat 30 mense het die geselligheid bygewoon.

Daar is lekker gelag oor die bynaam wat party van hulle destyds as eerstejaars gehad het. Mev. Rina Steyl (née Odendaal) was "Giggles". Mev. Marie van der Walt (née Troskie) was "Joker". Prof. Jaap Bosch was skynbaar 'n hardekoejawel – vandaar sy bynaam "Klipgat". Prof. Koos Lombard het die bynaam "Koos Calvyn" gehad. Mev. Hanna van de Heever was "Blondie" en mev. Hettie Lambrechts "Slow Motion".

Staatjies oor wie wie se slaaf en wie met wie gekys was, het almal laat skaterlag.

Alumni the focus of discussion

A new initiative hosted by the University of Johannesburg became the battlefield for numerous strategic planning sessions and discussions. Various South African higher-education institutions attended an Alumni Consortium in August 2006. The consortium however exceeded all expectations as attendance surpassed South African borders, including even the University of Namibia.

Issues regarding the core business, internal and external structures, funding and policies of the alumni of the various institutions were addressed and compared. Successes and failures of networking techniques, mutual benefits and partnerships were also discussed. The two-day consortium was successfully concluded with discussions on databases and customer relationship management and quality control.

Soekhoekie

Rudolf soek ou vriende

Rudolf en Rochelle Nieuwenhuizen van Bundaberg, Queensland in Australië soek na oud-studentevriende. Rudolf (was eerstejaar in 1978 en in Reitz) soek na Gerhard du Plessis, Jaco Buys en John van der Merwe. Gerhard was Rudolf se kameraat en hy, John en Jaco het almal medies geswot.

Rochelle (haar nooiensvan is Duminy en sy was eerstejaar in 1979 in Huis N.J. van der Merwe en het Huishoudkunde geswot) soek na Engela du Toit, Joey Jansen en Marian Redelinghuys of enige iemand anders wat haar onthou. Engela het Kommunikasie geswot, Joey Verpleging en Marian Drama.

Rudolf en Rochelle kan gekontak word by rniewen@bigpond.net.au

Bult elektronies beskikbaar

Bult en ander UV-publikasies soos die UV se jaarroersig is op die universiteit se webblad beskikbaar. Op die universiteit se hoofblad (www.uovs.ac.za) kies "Alumni". Op die Alumni-webblad, kies "Lees *Bult* en ander UV-publikasies aanlyn". Kies dan die publikasie van jou keuse. Ons sal steeds voortgaan om *Bult* in gedrukte vorm nasionaal en internasionaal te versend. Indien daar egter alumni is wat verkies om voortaan eerder net die elektroniese weergawe te lees en nie meer die gedrukte *Bult* wil ontvang nie, laat weet asseblief vir Dawid Kriel by 051 401 3409 of dawid.stg@mail.uovs.ac.za.

Erflatingsvereniging by Kowsies gestig

By die bekendstellingsfunksie van die Kowsie Erflatingsvereniging was van links, agter: prof. Johan Nortjé, prof. François Retief, prof. Nico du Plessis, prof. Frederick Fourie (Rektor en Visekanselier van die UV); voor: mev. Anna Bobbert en mev. Kathy Verwey.

Die Kowsie Erflatingsvereniging (KEV) is gestig om oud-Kowsies, oud-personeel en vriende van die UV bewus te maak van erflatings aan die universiteit. Die universiteit het reeds op vele terreine voordeel getrek uit persone wat 'n erflating aan die UV gemaak het.

Die loodsfunksie van die KEV is op Donderdag 21 September 2006 gehou. Tydens die geselligheid is lidmaatskapsertifikate aan persone oorhandig wat reeds 'n testamentêre bemaking aan die UV gemaak het.

Die komitee aan die stuur van die KEV is: prof. Nico du Plessis (voorsitter), prof. François Retief (ondervoorsitter), prof. Johan Nortjé, mev. Anna Bobbert, regter Faan Hancke, dr. Ivan van Rooyen (Direkteur : UV Bemaking), en mev. Kathy Verwey (Senior Beampte: Erflatings UV).

Die komitee beplan om drie tot vier sosiale byeenkomste per jaar te hou waartydens alumni, oud-personeel en vriende gesellig saam kan verkeer.

Persone wat meer inligting verlang aangaande erflatings aan die UV kan me. Kathy Verwey by 051 4019343 / 082 050 8873 skakel.

Graduates have role to play at UFS, South Africa

Dr Ezekiel Moraka, Vice-rector: Student Affairs at the University of the Free State, called on graduates to plough back into their communities. He was one of the speakers at an alumni function in September in Bloemfontein.

He said: “I hope that you are organising yourselves within the context of ploughing back to communities by way of continued strategic interventions such as:

- Engaging in skills development in communities and doing other relevant community projects,
- Initiating business networks and new venture partnerships,
- Having capacity development activities for our people and students of the University of the Free State,
- Being a center of influence, thus producing role-models for our learners and students to look up to,
- Engaging in the affairs of South Africa.

“When you came to the UFS, it was for a particular purpose, to acquire a specific qualification, a skill. Today you have realised that dream. Now the skill you have acquired is for your interest, for the university’s interest, and for the interest of the broader South Africa.

“I think, for your skill to be relevant, you need to use it within the context of the challenges that South Africa is faced, namely a leadership crisis, the HIV/Aids scourge, politics, diversity, stereotypes, prejudices and racism, transformation, unemployment, poverty, job-losses, student funding, government subsidy for higher education, globalisation.

“This reality requires skilful and morally upright people to address it adequately and effectively. You are part of those skilful people who can make a difference in the lives of our people. You have a very critical role to play. It is about time for graduates to take stock of their role and take their rightful position in the reconstruction and development of our country and the education sector in particular.

Mr Gayton McKenzie, well-known motivational speaker and writer of the novel *The Choice*, addressed alumni on the Main Campus of the University of the Free State in Bloemfontein. From the left are: Mr McKenzie, Dr Ezekiel Moraka (Vice-Rector: Student Affairs), Dr Choice Makhetha (Vice-Dean: Student Affairs) and Dr Ivan van Rooyen (Director of UFS Marketing).

“The University of the Free State exists in these circumstances. It is equally affected by these challenges. As a societal structure, the university is dependent on the society because of being accountable to and economically dependent on society. Thus, the university prepares people out of the society, for the society and for the university as a societal institution. Therefore, even if you are no longer here, do not forget the university. We cannot go it alone without your inputs. This is your institution. For instance, the university has embarked on the next phase of transformation. We need your full participation in this process so that we can together ensure the relevance of the University of the Free State as a true South African university.”

He said: “If the University of the Free State fails, we all fail. When the University of the Free State succeeds, we all succeed. What I am trying to communicate to you is

that managing the University of the Free State is not an exclusive process. It is not the sole responsibility of the Council and the university executive. The University of the Free state is a national and public asset of South Africa. We are in partnership as far as the management of the University of the Free State is concerned. The government, public, council, university executive, students, deans and directors, staff, alumni, all of us, are in partnership.

“I would further suggest that your role in relation to our country should be understood in the same context of partnership. As graduates, you should always make contributions towards addressing challenges that I earlier alluded to. South Africa is ours and we should have ownership of the South African society. Shaping and directing the future of our country should be central and close to your heart as a graduate,” he said.

Vishuis vier 100 jaar

Huis Abraham Fischer, die oudste manskoshuis op die kampus, word volgende jaar 'n eeu oud. Die Eeufeeskomitee onder voorsitterskap van mnr. Wynand Flemming het reeds 'n opwindende program saamgestel vir hierdie besondere mylpaal.

Een van die opwindendste projekte vir die eeufeesjaar is die publikasie van 'n Vishuis-gedenkblad. In hierdie koffietafelboek gaan die geskiedenis van Vishuis oor die 100 jaar weerspieël. Enigeen wat voel hy/sy kan 'n bydrae lewer tot hierdie boek kan gerus met die administratiewe kantoor van Vishuis skakel. Alle foto's en dokumente sal terugbesorg word.

So lyk die program vir die eeufeesvieringe van 8-12 Augustus 2007 op die Hoofkampus in Bloemfontein:

- Woensdag 8 Augustus 2007: Koshuis Kroningsbal
- Donderdag 9 Augustus 2007: Direksievergadering, ledevergadering, Aand van die Legendes-dinee,

- Vrydag 10 Augustus 2007: Vishuis-gholfdag, spitbraai die aand
- Saterdag 11 Augustus 2007: Huisvergadering / BVOV-jaarvergadering, Eeufees-huisfoto, Eeufees-Reüniedinee, en Sondag 12 Augustus 2007: Gedenkdien.

Alle oud-inwoners word hartlik uitgenooi om die verrigtinge by te woon. Vir enige navrae/besprekings kan u gerus die administratiewe kantoor kontak by 051 401 3470 of e-pos admin@vishuis.co.za

Kovsies se sportsterre bekroon

Chris Dednam en Charlene Hertzog is vanjaar as Kovsies se sportsterre vir 2006 aangewys. Chris, die sportman van die jaar, het die nasionale pluimbaltitel 'n vierde keer agtereenvolgend gewen, en Charlene, kaptein van die Suid Afrikaanse netbalspan is die sportvrou van die jaar. Die Diamond Eagles-krieketspan, die Cheetah-rugbyspan en die Lynx-netbalspan is as spanweners aangewys.

Wat het geword van...? What happened to...?

Coenie de Villiers

- Coenie de Villiers is vanaf 1 Desember 2006 aangestel as die Uitvoerende Direkteur: Kultuur by die ATKV. Hy is tans die Algemene Bestuurder en Direkteur van Eliance Communication in Pretoria. Hy het diep spore in die Afrikaanse kultuurbedryf oor die afgelope twee dekades getrap. Sy prestasies strek oor verskeie sfere, van uitvoerende kunstenaar, televisie- en radio-persoonlikheid tot joernalis en dosent.
- Deidre Nortje is bevorder tot kunstdirekteur van die tydskrif *Weg*. Sy was die afgelope twee jaar aan die tydskrif verbonde en het voorheen ook onder meer vir Volksblad in Bloemfontein gewerk. Sy het 'n graad in Beeldende Kuns in 1990 aan die UV behaal.

Indien jy nuus het van oud-Kovsies, stuur dit gerus aan pinaarajl.stg@mail.uovs.ac.za of faks dit aan 051 444 6393.

‘Check jou ou Charlie!’

Toe ek as rou eerstejaartjie daar in 1971 by Reitz-kamerwonings ingeboek het, het ek geweet ek moet saggies loop want in dié plek bly Joggie Jansen en Sakkie van Zyl se foto hang teen die muur in die gasellie. Maar ek het ook daai eerste paar dae gehoor van Mich (Ysterkop) Lindström, volgens oorlewering die sterkste en gevaarlikste ou wat ooit in Reitz gebly het.

Mich het nog by Yskor gewerk en het eers so teen die einde van die ontgroeningstyd daar by die koshuis opgedaag. Hy het vir ons as eerstejaars wat in vrees en bewing op sy kom gewag het, daai eerste aand soos ’n geestelikversteurde seerower gelyk met sy vierdagbaard en wille kyk. Hy’t net so saggies in jou oor gebry: “Eegstejaag, wie de moeg is ek?” en dan het ons hard en duidelik teruggeskree: “Oom Mich Ysterkop Lindström, Oom!” En wee jou as jy die “Mich” of die “Ysterkop” uitgelaat het.

In elk geval, ou Mich was sekerlik kilogram vir kilogram die sterkste klein derduiwel wat ooit vir die Shimlas op voorry gesak het. ’n Mannetjie wat met sy ongemaklike skrumstyl en krag selfs vir die grote Sakkie ’n bron van irritasie in die skrums was.

Met die Curriebekerfinaal vanjaar, gesels ek nog daar op die pawiljoen so oor ses rye sitplekke met ou Martiens le Roux en ’n paar uur later verongeluk hy ook soos sy ou Malhuismaat en medestryder in die voorry, Wouter Hugo. En toe dink ek ver terug aan die dae toe Martiens nog vir Malhuis en die o.20’s flank gespeel het. Tot Oom Sak aan die einde van 1971 besluit

het maar Martiens gaan ’n voorry word en hom daai Desember onder hande neem.

Toe ons na daardie vakansie terugkom in Bloemies sien ons die ou daar by Malhuis rondloop wat vir ons vaagweg bekend lyk, maar eers toe hy met ons gesels, sien ons maar dié moegse meneer is al die tyd ons maat, ou Charlie (deur ons so gedoop oor die manne wat daai jare so die Cortina onder die een arm vasgeknyp het, en dan met die duim in die lug gegroet het: “Check jou Charlie!”) En so het Charlie ’n Vrystaat legende geword. Hy was die eerste van die nuwe era van beweeglike voorrye wat anders as ou Mof en dié manne meer kon doen as net skrum, loop en oë knip. Nee, ou Charlie kon hardloop soos ’n flank, “dummy” soos ’n senter maar ook skrum soos ’n beer.

En so het hy uiteindelik tussen 1973 en 1986 in 162 wedstryde vir die Vrystaat gespeel waarvan 25 as kaptein, was hy lid van die eerste Vrystaatspan wat die Curriebeker kon vashou en is hy in 1980 gekies vir die Springbokke teen die Britse Leeus.

Deur die jare het die Shimlas fantasiese voorrymanne opgelewer: Henning van Aswegen, Noël van Rensburg, De Wet Holtzhausen, Bees Steyn, Nico Walters, Johan Styger, Dawie Theron, Piet Bester, Ollie le Roux, Dougie Heymans, Daan Human, Jannie du Plessis, Wiaan du Preez, Ryno Gerber, Gurthro Steenkamp en nog

talle ander. Van die aangenaamste manne wat ek ooit teëgekom het, maar tot jy hulle beter ken, trap jy versigtig.

As ek vir Alexis Steenkamp daar in Empangeni gaan soek en hoor hy het vir die Shimlas voorry gespeel, stap ek op my tone in sy kantoor in. Maar een ding wat al hierdie manne in gemeen het, is dat hulle almal êrens die trieks van die “trade” by of Oom Sak of by Martiens geleer het. Ek sê maar weer: “Check jou ou Charlie! Jy gaan maar altyd daar voor in die Shimlaskrum saam met die manne druk as dinge rêrig taai raak!”

Blou Willem

Donateurs

Goue donateurs

786. Prof Schalk Wentzel, Uroloog, Bloemfontein	1026. Mnr Daniel Havenga, Finansiële Bestuurder, Bloemfontein	1035. Dr Hannelize Roux, Mediese dokter, Rustenburg
1017. Me Eloize Mellet, Fisioterapeut, Glenvista	1027. Ds Johan Lombaard, Afgetrede predikant, Bloemfontein	1036. Dr André Hough, Oor-neus-en-keelspesialis, Krugersdorp
1018. Mnr Bert Janse van Rensburg, Makelaar, Bloemfontein	1028. Mnr Wayne Harrison, Geoktrooieerde Rekenmeester, Bloemfontein	1037. Mej Marietjie Coetzer, Klerk, Dewetsdorp
1019. Mnr Alfred Geldenhuys, Menslike Hulpbronne, Bronkhorstspuit	1029. Mnr Dries du Plessis, Bourekenaar, Heilbron	1038. Mnr Eugène Small, Apteker, Malelane
1020. Prof Hayward Vermaak, Patoloog, Pretoria	1030. Mnr Gustav Buys, Lyttleton	1039. Mnr Kobus van Zyl, Finansiële Bestuurder, Nelspruit
1021. Mej Roneé Eksteen, Fisioterapeut, Nelspruit	1031. Me Liesl Pretorius, Joernalis, Melville	1040. Mnr Jannie Prinsloo, Finansiële bestuurder, Nelspruit
1022. Mnr Pieter Venter, Menslike Hulpbronne, Volksrust	1032. Mnr Lafras van Rensburg, Finansiële Adviseur, Marshall Town	1041. Mnr Andre du Plessis, Prokureur, Nelspruit
1023. Mnr Jan-Chris Landman, Bourekenaar, Pretoria	1033. Mnr Casper Wessels, Dosent, Bloemfontein	1042. Mnr Diederick Scholtz, Grondkundige, Nelspruit
1024. Mnr Dawie Jordaan, Ontwikkelaar, Johannesburg	1034. Me Elna Botha, Pre-plantbestuurder, Eldoraigne	1043. Mnr Sarel Boshoff, Finansierder, Durbanville
1025. Mnr Wouter Pretorius, Sakeman, Mosselbaai		

Prestige-donateurs

583. Mnr Tobie Viljoen, Organisasie-ontwikkeling, Brooklyn Square	2013. Prof Gert van Zyl, Hoof: Skool van Geneeskunde, Bloemfontein	2032. Mnr Faan du Plessis, Bourekenaar, Stellenbosch
784. Dr André Moore, Mediese dokter, Bloemfontein	2014. Mnr Jakkie Olivier, Uitvoerende Direkteur, Garsfontein	2033. Adv Henry Cowley, Advokaat, Kempton Park
805. Mnr James Wessels, Fisioterapeut, Bloemfontein	2015. Mnr Willie Viljoen, Portefeuje Bestuurder, Die Boord	2034. Adv Matthys Combrink, Advokaat, Kaapstad
859. Mnr Marius Lombard, Sapcor Kaap, Gordonsbaai	2016. Dr Deon Slabbert, Mediese dokter, Wilropark	2035. Dr Fritz Böhme, Radioloog, Bloemfontein
1194. Prof Francis Smit, Professor, Bloemfontein	2017. Mnr Franco Smith, Hulp-afrigter: Cheetahs, Bloemfontein	2036. Mev Yolandi Jürgens, Paardekraal
1195. Mnr Niki Schneider, Ouditeur, Kempton Park	2018. Mnr Juan Smith, Rugbyspeler, Bloemfontein	2037. Mnr Anton Nicolaisen, Bankamptenaar, Kimberley
1196. Mnr Neville Fourie, Ingenieur, Middelburg	2019. Mnr Johan Vorster, Prinsipaal: Hoërskool Sentraal, Bloemfontein	2038. Mnr André Bezuidenhout, Bankier, Menlopark
1197. Mnr Jaco Kloppe, Takbestuurder, Klerksdorp	2020. Mnr Michiel van Deventer, Sakeman, Ifafi	2039. Mnr WJ de Klerk, Argitek, Pretoria
1198. Mnr Ryno Opperman, Sakeman, Bloemfontein	2021. Mnr John van der Linde, Projekbestuurder, Erasmuskloof	2040. Mnr Charl Thompson, Konstruksie, Garsfontein-Oos
1199. Mnr Herman van Heerden, Sakeman, Bloemfontein	2022. Mnr Louis Joubert, Sakeman, Eldopark	2041. Dr Kobus van der Colff, Kaak-gesig-mond-chirurg, Bloemfontein
2000. Mnr Deon Steyn, Bourekenaar, Greenside	2023. Mev Zena Hamman, Projek Rekeningkundige, Centurion	2042. Dr Org Piek, Ginekoloog, Krugersdorp
2001. Mnr Chris Badenhorst, Sakeman, Bloemfontein	2024. Mnr Gürthré Steenkamp, Rugbyspeler, Pretoria	2043. Dr Pieter Swart, Chirurg, Krugersdorp
2002. Mnr Wilfred Alexander, Handelaarshoof, Leraatsfontein	2025. Mev Cathy Castagno, Ontwikkelingsdirekteur, Johannesburg	2044. Dr Alta Marais, Narkotiseur, Krugersdorp
2003. Mev Veronica du Plessis, Entrepreneur, Bloemfontein	2026. Mej Annanda Fick, Bemarker: Alumni, Bloemfontein	2045. Dr Toppie Mulder, Algemene Chirurg, Krugersdorp
2004. Dr Leonie Graham, Mediese dokter, Klerksdorp	2027. Mnr Stoffie de Klerk, Hoof- Finansiële Beampte, Ifafi	2046. Me Aletta de Lange, Argitek, Nelspruit
2005. Mnr Dawie Meyer, Direkteur, Glenstantia	2028. Dr Louis-Pieter Malan, Pediater, Rustenburg	2047. Mnr Giel Streuderst, Landboukundige, Nelspruit
2006. Mnr CJ van der Linde, Rugbyspeler, Bloemfontein	2029. Dr Jaco Jürgens, Mediese dokter, Paardekraal	2048. Mnr André Jonker, Streeksbestuurder, Nelspruit
2007. Mnr Nico Nicolaisen, Sakeman, Willows	2030. Dr Annelie Viviers, Kerngeneeskundige, Krugersdorp	2049. Dr Mel Stronkhorst, Mediese dokter, Komatipoort
2008. Ds Servaas de Kock, Predikant, Randburg	2031. Mnr Pote Human, Rugbyafrigter, Silver Lakes	2050. Dr Johan Steenkamp, Mediese dokter, Proteapark
2009. Mnr Wimpie Cronje, Prokureur, Parklands		2051. Mnr Frans van Niekerk, Onderwyser, Stellenbosch
2010. Mnr Werner Bester, Argitek, Benoni		2052. Mnr Werner de Waal, Prokureur, Kaapstad
2011. Mnr Louwtjie Kruger, Boer, Boshof		2053. Mnr Naas Kruger, Geoloog/Sakeman, Durbanville
2012. Dr Leon Odendaal, Mediese dokter, Witbeek		

Platinum-donateurs

149. Dr Erich Bam, Dermatoloog, Bloemfontein	247. Mnr Alec Levin, Makelaar, Bloemfontein	253. Mnr Frik Botha, Verkoopsbestuurder, Vryheid
243. Mnr Ockie Kritzing, Mediese verteenwoordiger, Langenhovenpark	248. Dr Hein Spies, Mediese dokter, Aston Manor	254. Mnr Johan Annandale, Projekkoördineerder, Johannesburg
244. Mnr Joe Marais, Sakeman, Bloemfontein	249. Dr Org Strauss, Mediese dokter, Bloemfontein	255. Dr Theo Stronkhorst, Mediese dokter, Komatipoort
245. Mnr Riaan Bode, Prokureur, Kimberley	250. Mnr Christo Schoeman, Prokureur, Johannesburg	256. Mnr Heinrich Prinsloo, Sakeman, Nelspruit
246. Mnr Quintin du Plessis, Prokureur, Bisho	251. Dr Willie Pieterse, Radioloog, Bloemfontein	
	252. Dr Hennie Loots, Chirurg, Alberton	

Diamant-donateurs

59. Dr Madelein Koning, Mediese Spesialis, Bloemfontein

E-mail reply: alumni@mail.uovs.ac.za

Return address: Dawid Kriel, P O Box 2319, Bloemfontein 9300

1904

Universiteit van die Vrystaat

University of the Free State

